

Obsah

Seznam tabulek a grafů.....	9
Seznam zkratk	11
1 ÚVOD.....	12
2 TEORETICKÝ ZÁKLAD PRÁCE	13
2.1 Individuální herní výkon.....	13
2.1.1 Diagnostika individuálního herního výkonu.....	14
2.2 Útočná činnost jednotlivce a mužstva	16
2.2.1 Útočné herní systémy.....	19
2.2.2 Útočné herní styly	20
2.2.3 Individuální herní dovednosti jako základ pro týmovou součinnost	21
2.3 Úkoly v utkání středních středových hráčů	23
2.4 Herní inteligence jako důležitá součást úspěšného hráče	24
2.4.1 Tvořivost jako schopnost související s herní inteligencí	26
2.4.2 Rozvoj tvořivosti.....	27
2.5 Pohybové zatížení hráče fotbalu během utkání	29
2.5.1 Energetické zabezpečení herního výkonu.....	30
2.5.2 Specifika pohybového zatížení středního středového hráče v utkání	31
3 VĚDECKÉ OTÁZKY, CÍLE, ÚKOLY A HYPOTÉZY	32
3.1 Vědecké otázky.....	32
3.2 Cíl práce	32
3.3 Úkoly práce.....	32
3.4 Hypotézy	32

4 METODIKA PRÁCE	33
4.1 Design výzkumu	33
4.2 Výzkumný soubor	33
4.3 Metody a způsob sběru dat	33
4.4 Statistické zpracování dat	37
5 VÝSLEDKY	38
5.1 Analýza výkonů sledovaných hráčů v jednotlivých utkáních 1. ligy	38
5.1.1 Analýza IHV hráče v utkání AC Sparta Praha – FK Dukla Praha	38
5.1.2 Analýza IHV hráče v utkání AC Sparta Praha – FC Zbrojovka Brno	41
5.1.3 Analýza IHV hráče v utkání FK Dukla Praha – 1.FK Příbram	43
5.1.4 Analýza IHV hráče v utkání FK Baník Sokolov – FC Graffin Vlašim	46
5.1.5 Analýza IHV hráče v utkání FK Baník Sokolov – SK Dynamo České Budějovice	48
5.1.6 Analýza IHV hráče v utkání FK Viktoria Žižkov – FK Baník Most	51
5.2 Celková analýza IHV sledovaných hráčů z 1. a 2. ligy a jejich porovnání	54
6 DISKUZE	60
7 ZÁVĚR	63
Přehled použité literatury	64

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1. Záznamový arch pro sledování zápasů	36
Tabulka 2. Statistické vyjádření HČJ (přihrávka) v zápase Sparta - Dukla	39
Tabulka 3. Statistické vyjádření HČJ (převzetí míče) v zápase Sparta – Dukla	39
Tabulka 4. Statistické vyjádření HČJ (přihrávka) v zápase Sparta - Brno	41
Tabulka 5. Statistické vyjádření HČJ (převzetí míče) v zápase Sparta – Brno	42
Tabulka 6. Statistické vyjádření HČJ (přihrávka) v zápase Dukla – Příbram	44
Tabulka 7. Statistické vyjádření HČJ (převzetí míče) v zápase Dukla – Příbram.....	44
Tabulka 8. Statistické vyjádření HČJ (přihrávka) v zápase Sokolov – Vlašim	46
Tabulka 9. Statistické vyjádření HČJ (převzetí míče) v zápase Sokolov – Vlašim.....	47
Tabulka 10. Statistické vyjádření HČJ (přihrávka) v zápase Sokolov - České Budějovice	49
Tabulka 11. Statistické vyjádření HČJ (převzetí míče) v zápase Sokolov - České Budějovice	49
Tabulka 12. Statistické vyjádření HČJ (přihrávka) v zápase Žižkov – Most	51
Tabulka 13. Statistické vyjádření HČJ (převzetí míče) v zápase Žižkov – Most.....	52
Tabulka 14. Statistické vyjádření HČJ (přihrávka) všech sledovaných hráčů 1. ligy	54
Tabulka 15. Statistické vyjádření HČJ (přihrávka) všech sledovaných hráčů 2. ligy	54
Tabulka 16. Statistické vyjádření HČJ (převzetí míče) všech sledovaných hráčů 1. ligy	56
Tabulka 17. Statistické vyjádření HČJ (převzetí míče) všech sledovaných hráčů 2. ligy	56

Graf 1. Porovnání úspěšnosti HČJ (přihrávky) hráčů 1. a 2. ligy.....	55
Graf 2. Porovnání četnosti HČJ (přihrávky) hráčů 1. a 2. ligy	55
Graf 3. Porovnání úspěšnosti HČJ (převzetí míče) hráčů 1. a 2. ligy.....	56
Graf 4. Porovnání četnosti HČJ (převzetí míče) hráčů 1. a 2. ligy.....	57
Graf 5. Porovnání komponent HČJ (držení míče) hráčů 1. a 2. ligy	57
Graf 6. Porovnání úspěšnosti HČJ (obcházení soupeře) hráčů 1. a 2. ligy.....	58
Graf 7. Porovnání četnosti HČJ (obcházení soupeře) hráčů 1. a 2. ligy.....	58
Graf 8. Porovnání úspěšnosti HČJ (obcházení soupeře) hráčů 1. a 2. ligy.....	59
Graf 9. Porovnání četnosti HČJ (obcházení soupeře) hráčů 1. a 2. ligy.....	59

Seznam zkratek

HČJ – herní činnost jednotlivce

CNS – centrální nervový systém

IHV – individuální herní výkon

MJ – megajoule

ATP-CP – adenosintrifosfát-kreatinfosfát

LA – laktát

1 ÚVOD

Téma analýza individuálního herního výkonu středního ofenzivního hráče jsme si vybrali z důvodu důležitosti těchto hráčů. Týmový herní výkon velmi často závisí právě na individuálním herním výkonu středních záložníků. V současné době je na tyto hráče vyvíjen enormní tlak a kluby za tento typ hráčů utrácí nejvíce peněz. Celý tým je závislý na tvořivosti, schopnostech, dovednostech a aktuální formě středových hráčů. Proto jsou také nejvíce zmiňováni v médiích a jejich popularita u fanoušků bývá ze všech hráčů z týmu nejvyšší. Velmi často bývá celá strategie a taktika týmu závislá na individuálních schopnostech a dovednostech těchto hráčů. Střední záložníci ve většině případů nejčastěji přebírají míč, nejčastěji přihrávají a mívají nejvíce finálních přihrávek. Z pohledu kondičních nároků mívají také nejvíce uběhnutých kilometrů v zápase. Každá chyba ve středu hřiště také velmi často znamená největší nebezpečí pro obranu týmu, díky rychlým protiútokům a přečíslení soupeře.

Pro analýzu jsme si vybrali hráče z 1. a 2. nejvyšší české fotbalové soutěže. Vždy se jednalo o střední ofenzivní záložníky z týmů v horní polovině tabulky. Hráči v těchto týmech by tedy měli patřit ke špičce v celé soutěži, v případě prvoligových hráčů k nejlepším v celé České republice. Velmi často je v médiích zmiňován výkonnostní rozdíl mezi těmito soutěžemi, proto by také měl být zřetelný rozdíl v herních výkonech stěžejních hráčů týmu. Předpokládáme tedy vyšší úspěšnost ve vybraných herních činnostech jednotlivce u hráčů z 1. ligy než u hráčů z 2. ligy.

Data jsme získávali natočením jednotlivých námi vybraných utkání na videokameru. Následně jsme data přehráli na PC, kde jsme mohli videozáznam analyzovat. Několikrát jsme záznam zastavili, vrátili a přehráli znovu, proto by tedy mělo dojít k velmi preciznímu a skutečnému zanalyzování dat. Po té jsme výsledky zanesli do tabulek a grafů, které nám uvedly četnosti a úspěšnosti jednotlivých herních činností. Konečným výsledkem nám bylo porovnání těchto faktorů v rámci obou výkonnostních skupin. Tyto výsledky nakonec mohou být porovnány s dalšími analýzami hráčů v jiných soutěžích či na jiných postech.

2 TEORETICKÝ ZÁKLAD PRÁCE

2.1 Individuální herní výkon

Obecně sportovní výkon popsali Dovalil a kol. (2008) jako průběh i výsledek činnosti v daném sportovním odvětví či disciplíně, reprezentuje aktuální možnosti sportovce. Podle typů sportovních činností je nutné rozlišovat individuální a týmové sportovní výkony.

Táborský (2007) popisuje herní výkon ve sportovních hrách následovně: *„Herní výkon je sportovním výkonem svého druhu ve sportovních hrách. Je dán průběhem a výsledkem specifické sportovní činnosti v ději hry. Herní výkon je jednotou všech forem pohybu vyšších rozlišovacích úrovní: fyzikální (biomechanické), chemické (biochemické), biologické (antropomotorické, fyziologické), psychologické i sociální. V systémovém pojetí je chápán sportovní výkon jako výstup systému „sportovec“. Jinými slovy: sportovní výkon je speciálním druhem chování sportovce ve specifických podmínkách sportovní soutěže. Toto chování je určeno dvěma množinami příčin:*

- *vnitřním stavem organismu sportovce, který lze označit jako předpoklady (také determinanty) výkonu,*
- *vnějším stavem prostředí, který označíme jako podmínky (také stimuly) výkonu.“*

Podle Votíka (2001) je výkon hráče i týmu dán určitým souborem faktorů, které jej podmiňují. Ty můžeme dělit podle různých kritérií. My si je rozdělíme do dvou skupin, a to na faktory dispoziční a situační. Úroveň hráčových pohybových schopností a herních dovedností, kvalitu řídicí činnosti CNS, psychických procesů a osobnostní i somatické charakteristiky označujeme jako dispoziční faktory. Chápeme je tedy jako předpoklady každého hráče k hernímu výkonu. Naopak situační faktory nám určuje složitost a proměnlivost vnějších podmínek, ve kterých herní výkon probíhá. Na konečném herním výkonu se tyto dvě skupiny, které zahrnují velké množství různých faktorů, různou měrou podílejí. Zmíněné faktory se mohou navzájem ovlivňovat, doplňovat i do určité míry zastupovat.

Herní výkon charakterizoval také Buzek a kol. (2007). Podle nich se jedná o aktuální projev specializovaných předpokladů hráče (jako výsledek adaptace) v herních činnostech zaměřených na řešení herních úkolů v ději utkání. Výkon se skládá z mnoha komponent, jde tedy o integrovaný projev mnoha tělesných i psychických funkcí hráče.

Zaměříme se na individuální herní výkon (IHV), který nás bude v analýze zajímat. Podle Votíka, Zalabáka (2011) má vždy formu herních činností jednotlivce. Ty se projevují jakýmsi souvislým řetězcem herních činností v utkání, které jsou projevem herních dovedností, jako jsou zpracovat míč, vystřelit, obejít protihráče atd. Množství a kvalita osvojených herních činností vyjadřují způsobilost hráče podílet se na týmovém herním výkonu. IHV také klade specifické zatížení na vnitřní orgány a metabolické procesy, dále na funkce hybného systému a na řídicí činnost centrální nervové soustavy a psychické procesy. Herní dovednosti, pohybové schopnosti a somatické a psychické charakteristiky lze tedy označit jako složky individuálního herního výkonu. Konkrétněji je charakterizoval Fajfer (2005). Komponenty dělí na bioenergetické (úroveň způsobilosti mobilizovat adekvátní bioenergetický systém (alaktátový, laktátový a aerobní)), biomechanické (motorické provedení herních činností, hybný systém a kvalita koordinace) a psychické (poznávací procesy, zvláštní anticipace, vnímání, rozhodování, regulace a kontrola motorického provedení herních činností). Ovlivnitelnost těchto složek popsali Buzek, kolektiv (2007). Zasahovat do předpokladů můžeme v tréninkovém procesu, a to různými činnostními podněty, které vyvolávají změny v jednotlivých determinantách i v komplexní herní dovednosti. V utkání se zasahují do výkonových předpokladů hlavně vnější podmínky. Ty ovlivňují hlavně psychickou odolnost hráče.

2.1.1 Diagnostika individuálního herního výkonu

Diagnostiku herního výkonu charakterizovali Buzek, Lantora (2009, In Süß 2009). Autoři chápou diagnostiku jako úmyslné vyšetření či vyšetřování jevů spjatých hlavně s herním výkonem, respektive s herními dovednostmi, které jsou předmětem tréninkového procesu ve fotbale.

Při diagnóze herních výkonů se vlastně zaměřujeme na rozpoznání současného stavu herní výkonnosti, popřípadě dílčích částí herního výkonu, s vymezením jednotlivých znaků. Nejpoužívanějším výstupem je statistický záznam, který svědčí o kvalitě či kvantitě, úspěšnosti či neúspěšnosti sledovaného jevu. Tyto kvantitativní a kvalitativní charakteristiky s indexem úspěšnosti či neúspěšnosti mohou být nápomocnými kritérii pro klasifikaci hráčského výkonu a mohou svědčit o úrovni zvládnutých sledovaných herních dovedností.

Co sledovat při posuzování individuálního herního výkonu ve fotbale popsal Votík (2005, 2011). Podle něj pozorujeme:

- Jak se hráč pohybuje po hřišti vzhledem ke své roli.
- Součinnost, jak spolupracuje, co sleduje (jen míč nebo i spoluhráče a protihráče).
- Jak vidí soupeře, sleduje protihráče s míčem i bez míče.
- Zda a jak dovede přihrát, prostor kam směřují přihrávky.
- Zda a jak dostane míč pod kontrolu (zpracuje míč).
- Jak dovede vést míč, zastavit se s míčem, obejít protihráče.
- Odkud a jakým způsobem dovede vystřelit.
- Co hráč udělá, když ztratí míč.
- Specifické, originální způsoby řešení herních situací.
- Rozhodnost, odvahu, důraz v osobních soubojích.
- Úspěšnost řešení situací 1:1 (útočných i obranných).
- Psychickou odolnost.
- Schopnost předvídat, číst hru.
- Schopnost orientace v čase a prostoru.
- Rychlost reakce na změny herní situace.

2.2 Útočná činnost jednotlivce a mužstva

Ve fotbale, stejně jako v každé týmové brankové hře, se střídají obranná a útočná fáze hry. Tým se ocitá v útočné fázi hry v době, kdy získá míč pod svoji kontrolu. Naopak obranná fáze hry začíná v době ztráty míče, tedy získáním míče soupeřem. V dnešním fotbale, při častějším střídáním útočné a obranné fáze hry, také vzrůstá význam přechodových fází hry a to přechod z obrany do útoku a z útoku do obrany. V obou fázích hry rozhodují o úspěchu či neúspěchu individuální herní činnosti jednotlivce nebo týmové herní kombinace (Votík, 2011).

Útočnou činnost popisuje Kollath (2006). V okamžiku kdy mužstvo získá míč, rozhodují ofenzivní hráči o způsobu vedení útočné akce, která by mohla vést k úspěchu, tedy vstřelení branky. Při vedení útočné akce je důležité získání početní převahy, proto by se do útoku mělo zapojit co nejvíce hráčů mužstva.

Ofenzivním činnostem hráče se věnuje Buzek (2010). Ten jako hlavní uvádí činnosti spojené s výběrem místa, zpracováním míče, obcházením soupeře, vedením míče, přihráváním a střelbou. V dnešním fotbale jsou na tyto dovednosti kladené velmi vysoké nároky, které jsou závislé na dobré kontrole míče mimo dosah soupeře, na dokonalém čtení herní situace s cílem reagovat na postavení a pohyb spoluhráčů. Neméně důležité je i dodržení podstatných biomechanických parametrů, které mají návaznost nejen se správným technickým provedením, ale také s udržením dynamické stability při explozivní pohybové a herní činnosti. Příkladem je udržení dynamického pohybu ve stabilním postavení při změnách směru ve snaze reagovat na změny postavení soupeře.

Podrobněji tyto činnosti popsali Votík, Zalabák (2011). Počátkem je hra bez míče neboli výběr místa. Jedná se o nepřetržitý účelný pohyb hráče po hřišti v každé části útočné fáze hry. Pokud není pohyb neustálý, hráč je lehce obsazen protivníkovými obránci. Pohyb hráče bez míče poskytuje co nejlepší a nejúčelnější individuální nebo skupinové řešení herních úkolů a je předpokladem týmové hry.

Základem výběru místa je podle Buzka (2010) ofenzivní postoj neboli „otevřený postoj“. Charakterizuje ho jako postavení hráče, které mu napomáhá k lepší kontrole herního prostoru ve směru k brance soupeře, zrychluje útočnou činnost a umožňuje lépe ovládat soupeře. Dosažení tohoto postoje se realizuje před přijetím míče od spoluhráče

nebo při zpracování míče v různě složitých herních situacích nebo při souboji se soupeřem.

V době, kdy se hráč dostane k míči, jeho první dotek bývá zpravidla ten nejdůležitější. Proto se klade na zpracování míče v trénincích velký důraz. Podle Votíka, Zalabáka (2011) je právě rychlé a bezpečné zpracování míče základem úspěšného zapojení do herního děje. Rozlišuje také zpracování míče převzetím, tlumením a stahováním.

Po úspěšném uvedení míče pod kontrolu následuje několik dalších technických možností s míčem, které všichni hráči na hřišti mohou využít. Základní herní činností je vedení míče různými částmi nohy. Následuje obcházení soupeře, které je podle Votíka, Zalabáka (2011) jednou z limitujících herních činností v útočné fázi hry. Efektivnost jejího vedení a zakončení rozhodujícím způsobem ovlivňuje právě situace jeden na jednoho. Díky úspěšnému obejití soupeře se vytváří klíčové přecíslení soupeře, což vede ke zvýšení šance úspěšně útočnou akci zakončit. O samotné zakončení akce se stará střelba, která rozhoduje nejen právě o úspěšnosti útočné akce, ale i celého utkání.

Pro střední středové záložníky je určitě nejdůležitější herní činností přihrávka. Podle Votíka, Zalabáka (2011) je současný fotbal stále proměnlivější a rychlejší a z toho plynou stále větší nároky na přesnost, včasnost, výšku a optimální sílu, kterou při uvedení míče do pohybu vložíme. Úspěšnost přihrávek je také spojená s dalšími individuálními a týmovými schopnostmi a dovednostmi. Mezi ty individuální patří hráčská inteligence, tvořivost nebo představivost. U těch týmových jde hlavně o nacvičené herní kombinace a porozumění mezi spoluhráči.

Základní týmovou dovedností jsou herní kombinace. V nich se podle Votíka (2003, 2011) jedná o činnost dvou i více hráčů, při nichž řeší společný herní úkol. Je podmíněna jejich vzájemnou a vědomou, časově i prostorově sladěnou spoluprací. Řešení herního úkolu, tedy jedné herní situace, může být realizováno jednou herní kombinací, ale často je složeno z hned několika kombinací současně probíhajících nebo na sebe navazujících. Spolupráce mezi hráči v těchto kombinacích je uskutečněna herními činnostmi, jejichž konečná úspěšnost závisí na kvalitě dispozic hráčů a na herně-situačních podmínkách utkání. Herní situace se rozděluje na obranné a útočné.

Útočné herní kombinace rozděluje Votík (2003, 2011) podle činností hráčů, kteří ji uskutečňují.

- Kombinace založené na přihrávce
 - důležitou stránkou techniky je osvojení různých způsobů přihrávání a zpracování míče, takticky záleží na načasování přihrávky a náběhu spoluhráče
- Kombinace založené na přihrávce a nabíhání („přihraj a běž“, „narážečka“)
 - podstatou jsou dvě na sebe navazující přihrávky mezi dvěma hráči, opět záleží na načasování přihrávky a pohybu hráče
- Kombinace založené na výměně místa
 - v těchto kombinacích je důležitá součinnost hráčů v různých prostorách hřiště, které si vzájemně vymění přebíháním nebo křížováním

Tyto herní kombinace se mohou využívat při zakládání, vedení nebo zakončení útočné akce, a to v různých prostorách hřiště.

2.2.1 Útočné herní systémy

Týmový herní výkon je založený na herním systému, který daný tým preferuje a představuje na hřišti. Podle Votíka, Zalabáka (2011) se systémem hry rozumí, jakým způsobem je hra mužstva organizována a uplatňována, přičemž záleží také na určitém rozestavení hráčů. Každý herní systém je založen na rozdělení úkolů všem hráčům, na jejich součinnosti a organizovanosti. Tato součinnost musí být jak mezi jednotlivými řadami, tak mezi jednotlivými hráči. Organizovanost je závislá na různých hráčských rolích v určitých systémech. Celý systém je pak závislý na podmínkách dějících se v utkání, které jsou podmíněny hráčským rozestavením a limitují je individuální dispoziční faktory (úroveň herních dovedností, pohybových schopností, míra zkušeností a schopnosti je využít, úroveň herního myšlení aj.) a týmové dispoziční faktory (skladba a mozaika individuálních dispozičních faktorů, dávající předpoklady k určitému systému hry, k jeho pojetí a stylu vlastní realizace) společně se situačními faktory (individuální a týmové dispoziční faktory soupeře, vývoj utkání, klimatické podmínky, terén, důležitost utkání, vliv masmédií, způsoby rozhodování aj.). Herní systémy se v současnosti dělí podle organizace činností hráčů, díky čemuž má každá své specificky odlišné cíle a úkoly. Jedná se systémy obranné a útočné.

V rozdělení útočných herních systémů se shodují Votík, Zalabák (2011) s Bedřichem (2006). Podle nich mají tyto systémy tři fáze, které se rozčleňují na zakládání, vedení a zakončení útočné akce, přičemž může být útok veden středem hřiště nebo po stranách. Jaký způsob tým zvolí, závisí nejen na organizaci vlastní hry a individuálních schopnostech, ale také na rozestavení a taktické připravenosti soupeře. Správně zvolené vedení útoku poukazuje na taktickou vyspělost mužstva. Útočné herní systémy se dělí na:

- Postupný útok
 - tento systém je podložen kombinační hrou, do které se zapojuje co nejvíce hráčů. Většinou se uplatňuje proti dobře organizované obraně soupeře. Úspěšnost tohoto systému závisí na vysoké taktické a technické úrovni jednotlivců, na časově a prostorově koordinované součinnosti mužstva a časté změně tempa.

- Rychlý protiútok
 - opakem postupného útoku je systém rychlého protiútku. Ten využívá nezorganizované obrany soupeře a rychlosti vlastních hráčů. Dále je důležitá kvalita psychických procesů, jako je předvídání a motorika, čtení hry. Ze schopností rozhoduje rychlost reakce a pohybu, a také technika spojená právě s rychlostí. Tento útok je využíván většinou se 2-4 hráči.
- Kombinovaný útok
 - systém kombinovaného útoku je založen na sloučení dvou předchozích systémů. Zpočátku se může jednat o snahu rychlého protiútku, když se však soupeř stačí vrátit a zorganizovat obranu, poté musí nastat postupný útok. Naopak při snaze útočícího mužstva založit postupný útok může nastat chyba v obraně soupeře, tím pádem je umožněn rychlý protiútok.

2.2.2 Útočné herní styly

Herní styly charakterizují Bangsbo, Peitersen (2000) jako typický způsob jakým týmy využívají své herní systémy. Určení týmového stylu by mělo brát v potaz individuální a týmové kvality mužstva. Zde se uvádí útočné herní styly, které můžeme vidět v mezinárodním fotbale a jejich využití se vyznačuje jako nejčastější.

- Styl vybudování systematické hry
 - útočný styl hry, který je založen na mnoho přihrávkách mezi obranou a záložní řadou. Cílem je zapojit do týmové souhry co nejvíce hráčů. Ti si přihrávají míč tak dlouho, dokud soupeřova obrana neudělá taktickou chybu a neotevře ve svých řadách skulinu, kterou útočící tým využije k ohrožení brány. Většinou tento styl využívají týmy s velmi dobře technicky vybavenými typy hráčů. Příkladem je herní styl Barcelony.
- Přímočarý styl
 - úplným opakem předchozího způsobu hry je přímočarost, kterou se tento styl vyznačuje. Cílem tohoto stylu je co nejrychleji přejít na útočnou polovinu soupeře a útok zakončit. Výhodou je

neorganizovanost obrany soupeře. Jako typický tým pro tento styl je Liverpool.

- Styl založený na protiútocích
 - jedná se o velmi podobný styl tomu předchozímu. Tým, který se tímto způsobem hry vyznačuje, přenechává balón soupeři. Po ztrátě míče útočícího mužstva okamžitě přichází dlouhá přihrávka na jednoho až dva sprintující útočníky, kteří akci zakončují. Tímto stylem hry se vyznačují zejména týmy hrající proti silnějším soupeřům.
- Totální fotbal
 - tento styl se vyznačuje velmi širokým pojetím hry, přičemž si hráči velice často prohazují své pozice. Díky tomu jsou těžce obsazováni a jejich přebírání je pro soupeřovu obranu složité. Tento způsob hry jako první představili Holanďané na mistrovství světa v roce 1974. O 14 let později se jejich nástupci v čele s Gullitem, van Bastenem, Rijkaardem a Koemanem tímto stylem hry stali mistry Evropy.

2.2.3 Individuální herní dovednosti jako základ pro týmovou součinnost

Při hodnocení herního výkonu, zvláště pak v útočné fázi hry, se u našich hráčů podle Buzka (2010) stále více zaměřujeme na týmové dovednosti. Přitom právě úroveň individuálních herních dovedností vymezuje součinnost mezi hráči a v efektivní spolupráci mezi nimi vytváří překážky.

Dále Buzek (2010) také tvrdí, že dnešní fotbal na nejvyšší úrovni vyžaduje obrovské nároky na hráče jako jednotlivce, kteří vytváří osu pro celý týmový herní výkon. A právě proto pochopení výkonu hráčů jako jednotlivců je základem pro pochopení výkonu těch nejúspěšnějších mužstev. To nám ukazuje, že pestrost individuálních dovedností je nezbytnou podmínkou kvalitního herního výkonu. Tento potenciál musí být využitelný v různých specifických herních situacích, které jsou přizpůsobeny i rychlé a tvořivé součinnosti.

Právě díky těmto předpokladům Buzek (2010) ukazuje, jak vzrůstá význam individuálních herních dovedností, mezi které patří:

- zaujímání vhodného ofenzivního postavení a postoje pro příjem míče

- rychlé zpracování míče do útočného postoje („s otevřením se” ve směru branky soupeře)
- dynamické vedení míče jako spojovací prvek pro následnou činnost (obejití, přihrání, střelbu)
- přímočaře řešené soubojové situace za účelem získání číselné převahy nad soupeřem či uvolnění se pro přihrání a střelbu
- „průnikové přihrávání” – základ vysoce účelné a dynamické součinnosti v mnoha případech ukončené účinnou střelbou

Podle Buzka (2010) toto dokazuje, jak se dnešní pojetí herního výkonu dynamizuje v ohledu na herní dovednosti. Klade se větší důraz na rychlostní silové dovednosti v kombinaci právě s technickým potenciálem. Komplexně se jedná o rychlou a účelnou percepci, situační anticipaci, rychlé rozhodování s následným pohybovým provedením. Proto je důležitá spojitost mentálních a motorických faktorů. Jednodušeji řečeno jde o rychlé rozpoznání efektivního a účelného řešení dané herní situace a jaké další motorické řešení zvolit, aby bylo efektivní. Hovorově tomu říkáme „čtení hry”.

Jak jsou zkušenosti v tomto ohledu důležitým ukazatelem, popisuje Buzek (2010). Jelikož zkušení hráči (po dlouholetém a specifickém tréninkovém procesu) nesledují pouze let a pohyb míče, ale jsou také zaměřeni na cíl herního úkolu. V praxi to znamená například otočení hlavy v budoucím konání hry. Díky tomu mohou vybrat z jejich taktického repertoáru akční dovednost, která bude v následující činnosti velmi efektivní a hlavně nepředvídatelná pro soupeře. Dále dokážou rozpoznat svojí periferní pozorností situační souvislosti a centrální pozorností detailní prvky. Mezi ty můžeme zařadit například postavení nohou spoluhráčů nebo soupeře, což rozhoduje o následném motorickém řešení. K tomuto účelnému a efektivnímu řešení je potřeba mentální a motorické vybavení hráče, které získává specificky zaměřeným tréninkovým procesem. Naopak hráči s menším počtem zkušeností mají méně rozvinuté předpoklady pro poznání situačních a elementárních indikátorů. Díky tomu se musejí déle soustředit na míč a rozpoznání jeho trajektorie, z čehož vyplývá méně času na posouzení herní situace v cílené oblasti. Výsledkem toho je dosažení horších výsledků zejména v periferním a centrálním vidění. To velmi často vede ke stresové reakci ve složité herní situaci. Projevem může být odkop míče tzv. „naslepo” nebo přehlédnutí spoluhráče v lepší pozici. Ve většině případů jsou tito hráči omezováni nedostatečnou technickou kapacitou nebo silově rychlostními schopnostmi, které jsou obsažené v konkrétní herní

dovednosti. Občas se jedná i o nižší mentální úsilí vynaložené do herně pohybového provedení.

Buzek (2010) uvádí některé individuální chyby, které se vyskytují i na nejvyšší úrovni, a které limitují český fotbal v možnosti posunout se na světovou úroveň:

- ukvapenost v činnostech s míčem ve snaze hrát míč rychle k obrannému území soupeře, a to bez možného posouzení celkové situace
- vedení míče s výraznou vizuální kontrolou míče, z čehož pramení neschopnost včas a přesně přihrát nebo zastavit se a vyhodnotit situace lépe
- mnohdy dochází k tzv. „zúžení prostoru součinnosti“ nebo k tzv. „preferenci pouze určitých hráčů při týmové součinnosti“, což opět vede ke zmenšení týmových možností

Podstatou těchto chyb je právě nedostatečné zvládnutí herních dovedností v různých obměnách a měnících se herních situacích. Jedná se hlavně o schopnosti aktuálně vnímat herní situaci a schopnosti optimálně motoricky realizovat danou herní situaci pod tlakem soupeře.

2.3 Úkoly v utkání středních středových hráčů

Holienka, Slyško (2009, In Süß 2009) nastínili úkoly středních středových hráčů ve fotbale. Podle nich tito hráči plní v současném moderním fotbale především funkci tvůrců hry. Hře vlastního družstva v průběhu zápasu dávají určitou myšlenku a charakter. Tito kreativní tvůrci hry (špílmachři, playmakeři) vkládají hře svých družstev vlastní ráz. Pohybují se za útočným hrotem, případně dvojicí nebo trojicí útočníků. Úkolem hráčů v této pozici je tak nejen podpora útočných hráčů (útočníků). Nabídka (výběr místa) pro spolupráci se spoluhráči a vytváření si prostoru v samotné hře je jejich jasnou typickou úlohou.

Z této stručné herní charakteristiky vyplývá známý poznatek, že střední středoví tvůrci hry patří k hráčům, na které je kladeno největší zatížení během hry. Mezi jeden z ukazatelů vnějšího zatížení hráčů patří i počet vykonaných herních činností.

Konkrétní taktické úkoly těchto hráčských typů popsal Kollath (2006). Ten uvádí, že souhrn úkolů středních středových hráčů je velice obsáhlý. Jejich hlavním úkolem je

realizace dané taktiky mužstva, jako je například držení míče, zrychlení hry nebo založení protiútku.

Ve středu hřiště se odehrává přechod z obranné činnosti mužstva do té útočné a naopak. S tím je spojena i úspěšnost hry samotné. Jako konkrétní útočně-taktické úkoly středových středních hráčů uvádí Kollath (2006) založení útoku, vedení útoku, přihrávky útočníkům, aktivní činnost ve středu pole a zakončení útoku. I přes velký počet těchto úkolů se hráči musejí věnovat i úkolům obranně-taktickým. Do této kategorie patří zhušťování prostoru soupeře, napadání protihráče s míčem a obsazování uvolňujících se hráčů. Všechny tyto příslušné herní situace vyžadují velmi dobrou kondiční připravenost a technicko-taktickou zdatnost.

Prestigiacomo (2003) uvádí, že z technického hlediska se týmy v zápase nejvíce soustředí na soupeřovi hráče s nejlepší kopací technikou a přihrávkami. Schopnost přihrát míč je striktně spojena s herní inteligencí, rychlým myšlením a rozhodností, stejně jako se silnými osobnostními rysy jako jsou charisma a sebevědomí. Pokud se jim povede tyto hráče zneutralizovat, rozhodující převaha v utkání se přikloní na jejich stranu. Právě proto jsou střední středoví hráči velmi často alfou a omegou celého utkání.

2.4 Herní inteligence jako důležitá součást úspěšného hráče

Co herní inteligence znamená, publikoval ve své knize Wein (2004). Ten uvádí, že inteligence hráče může být považována za opravdovou hnací sílu jeho herního výkonu. Rozdíl mezi jedním a druhým hráčem často demonstruje úroveň jeho inteligence v utkání. Jeho inteligence vykazuje jeho úspěšnost.

Buzek, kolektiv (2007) charakterizovali herní inteligenci jako schopnost účinně a inteligentně řešit herní situace, přičemž tato inteligence hráče nemá žádnou souvislost se schopností řešit úkoly ve škole.

Wein (2004) také sepsal, jak se inteligentní hráč projevuje na hřišti a velmi podobně jej vidí také Buzek (2008):

- většinou vybere nejlepší řešení v kratším časovém horizontu
- vybírá nejen nejlepší řešení problému ze všech možných variant podle dění na hřišti, ale také počítá s možnými riziky

- zřídka ztratí soustředění před vyřešením situace
- kdykoliv v utkání ví, jakou rychlost míči udělit a změnit rytmus svého týmu
- nikdy nespěchá a cítí se bezpečně a sebevědomě při provádění konkrétních kroků kdekoli na hřišti
- svými očima kontroluje celý prostor okolo něj, před ním, za ním a na druhé straně, plně využívá jak velmi omezeného prostoru, tak široce otevřeného prostoru
- ví, že úspěchání činností vede k chybám
- vždy se snaží dosáhnout rovnováhu mezi rizikem a bezpečím, protože mnoho riskování může vést ke ztrátě míče nebo dokonce zápasu, na druhou stranu bez rizika se těžko dá vyhrávat
- je dost odvážný riskovat
- vyniká, protože se dokáže přizpůsobit na jakoukoliv změnu v utkání, kterou může vyvolat rozhodčí, spoluhráči, protihráči, stav hřiště nebo počasí
- ví, že ne vždy se věci povedou, proto jeho výkonnostní úroveň zřídka klesne po jednom, dvou nebo tří chybných provedení v řadě
- ví kdy a kam přihrát balón nebo kdy je lepší míč přidržet
- má dobré prostorové vidění a optické hodnocení, správně odhaduje vzdálenosti mezi ním, spoluhráči a protihráči nebo vzdálenosti k postraním čarám a prostorám branky
- nekomplikuje situaci, pouze výborný hráč může hrát jednoduše
- ví, co udělá s míčem ještě předtím, než míč zpracuje
- využívá svoji tvořivost ve prospěch svého týmu a svých spoluhráčů
- ví, jak hrát fotbal zejména bez míče, neustále se nabízí svým spoluhráčům, kterým dává k dispozici několik řešení situace vzniklé v utkání
- je to hráč, který přispívá svému týmu svými kvalitami. Hráč, který nevyužívá svoji inteligenci ve prospěch svých spoluhráčů, nikdy ve fotbale neuspěje, protože vidí pouze část hry a ne její celek, vnímá hráče izolovaně a ne v kontextu hry. Takovýto hráč nikdy neuvidí celý prostor na hřišti
- často se dotazuje a rychle se učí ze svých chyb, dokáže si zapamatovat kombinační možnosti ve hře a reprodukuje je
- dělá pouze to, co je v jeho silách

- ví, jak přizpůsobit své tempo hře. Jeho zkušenosti mu umožňují posoudit, kdy má běžet a kdy šetřit energií.
- nenechá se ovlivnit stresem, protože si uvědomuje, že vysoká míra napětí omezuje jeho soustředění a percepční kapacitu a také negativně ovlivňuje jeho rozhodování. To vysvětluje, proč někdy vidíme klíčové hráče pozitivně nepřispívat svému týmu v utkání. Napětí anuluje jejich inteligentní hru.

Herní inteligenci vysvětlil také Bukač (2005). Ten uvádí, že se jedná o produkt operativního myšlení, který představuje prostředek, díky němuž vnímá hráč herní realitu, realizuje svoje odpovědi a hodnotí je. Hodnotu herní inteligence určuje vytváření různých alternativ řešení a vhodné reagování na vývoj utkání.

Inteligentní hráče popsal Chvoj (2013) jako ty, kteří provádějí logické analýzy a volí řešení na základě všech dostupných informací racionálního řešení, které maximalizuje hodnotu jejich modelové funkce. Takový hráč bere při výběru své strategie v úvahu všechna možná rozhodnutí ostatních hráčů. Hráči, kteří volí strategie zcela náhodně, se nazývají neinteligentní.

„Není větší síly na hřišti, než je hráčova inteligence.“ (Wein, 2004)

2.4.1 Tvořivost jako schopnost související s herní inteligencí

Tvořivost z pohledu psychologie definoval Eysenck, Keane (2008). Jejich stručná definice vysvětluje, že jde o produkci nových myšlenek, které jsou v nějakém smyslu užitečné nebo překračují dosavadní koncepce. Podle jednoho názoru se tvořivost liší od jiných forem myšlení tím, že je nevšední a výjimečná.

Pojem tvořivost ve směru sportovním vystihuje Dovalil, kolektiv (2008, 2012). Ten ji uvádí jako komplexní schopnost umožňující činnost, jejímž výsledkem je něco nového. Jejím základem jsou psychické procesy konvergentního (vyhledávání jednoho řešení z řady podnětů) a divergentního myšlení (vytváření mnoha řešení z jednoho podnětu).

Tvořivost nelze chápat jako jednu univerzální schopnost. Dovalil, kolektiv (2008, 2012) ji rozdělili do několika relativně samostatných tvůrčích schopností:

- senzitivita – vnímání a citlivost na problémy

- fluenticita – vytváření množství řešení na jeden podnět za určitou dobu
- flexibilita – vytvoření a uplatnění různorodého řešení na jednu a tutéž situaci
- originalita – vytváření původních a neobvyklých řešení
- elaborace – dopracování, kompletizace určitého řešení

Tvořivost neboli kreativitu zmiňují ve své publikaci také Buzek, kolektiv (2007). Podle nich souvisí právě s herní inteligencí a jedná se o schopnost tvořit nové, nevšední možnosti jak problém vyřešit. Ve fotbale se jedná hlavně o schopnost tzv. tvořit hru. To představuje uvádět do hry nové prvky nebo neobyčejná řešení herních situací. Jednoduše řečeno vyřešit situaci nevšedním, novým způsobem.

Buzek (2008) také uvádí, že utkání rozhodují právě tito vysoce dovední hráči, velké osobnosti, tvořiví hráči, kteří disponují herní inteligencí. Ta jim umožňuje rychlou adaptaci na rychle se měnící podmínky v různých herních situacích. Všechny schopnosti, vlastnosti a dovednosti, které uvedli Wein (2004) a Buzek (2008) jsou však doménou pouze opravdu výjimečných jedinců. Proto tento standard nemůžeme vyžadovat od všech hráčů, protože k takovýmto kvalitám je potřeba dalších důležitých aspektů, mezi které řadíme také talent a mentalitu hráče. K vymezení tvořivosti hráče rovněž přispívá věková a výkonnostní úroveň, rovněž také styl hry mužstva.

2.4.2 Rozvoj tvořivosti

Dovalil, kolektiv (2012) tvrdí, že ovlivňovat tvořivost a rozvíjet ji patří mezi nejobtížnější a dlouhodobé úkoly taktické přípravy. Nejdůležitější přitom je poskytovat sportovcům jistou volnost v rozhodování a nesvazovat je neustále připravenými možnostmi řešení daného úkolu. Další metody jsou:

- cvičení s určitými omezeními (časové, prostorové aj.)
- hledání netradičního řešení úlohy
- výběru vhodné varianty z několika možností
- spojování několika po sobě jdoucích činností
- řešení situace podle jejího průběhu

Jakým způsobem lze tvořivost ovlivňovat a rozvíjet se zabýval také Buzek (2008). Ten uvádí, že přiblížit se k výše uvedenému ideálu hráče napomáhá záměrné řízení

tréninkového procesu a jeho vhodná organizace. Dále pedagogické chování trenéra, ale i využití adekvátních tréninkových podnětů. Všechny tyto prvky musíme podněcovat v různých etapách přípravy.

Jakým způsobem zlepšovat inteligenci a tvořivost hráčů zejména v mladším věku nastiňuje právě Buzek (2008):

- soustavným rozvojem myšlení a taktických znalostí zdokonalovat herní dovednosti
- tímto rozvojem začít v mladším školním věku, kdy vznikají v hráčském vědomí první (a nejspíše také nejpevnější) vzorce „správného“ herního výkonu
- v obsahu tréninku je důležitá kvantita zvládnutých herních dovedností, ale také jakým způsobem jej trenér v řízení podporuje, bez pomoci trenéra hráč nedosáhne úplného naplnění herního potenciálu
- trenérovo chování musí herní inteligenci podporovat, což se projevuje příslušnými didaktickými styly, správnými instrukcemi či demonstracemi aj., proto by měl trenér vystupovat v tréninkovém procesu spíše jako konzultant, aby podněcoval hráčovo myšlení
- hráč by také měl sledovat profesionální fotbalisty, zaměřit se na jejich konkrétní dovednosti a sám podobná řešení v tréninkových jednotkách zkoušet

Buzek (2008) si také všímá okolností, které rozvoji herní kreativity hráče brání:

- nízká individuální dovednostní úroveň (pohybová, taktická, technická)
- představy trenéra založené na jiných hodnotách než je herní tvořivost
- převládnutí herní jistoty nad herní tvořivostí
- nízká pedagogická úroveň trenéra
- sobecká motivace trenéra
- silný tlak prostředí na výsledky utkání
- žádná reakce na změny ve výkonnosti hráčů, stereotyp v tréninkovém procesu
- nízká úroveň tvořivosti trenéra

2.5 Pohybové zatížení hráče fotbalu během utkání

Psotta (2006) uvádí, že v utkání tvoří herní výkon hráče obsáhlý souhrn pohybových činností. Hlavní činností je běh různou rychlostí a chůze, kdežto činnost s míčem se pohybuje rámcově v minutách. Pro odhad celkové mechanické práce, kterou hráč v utkání vykoná, slouží celková vzdálenost překonaná těmito způsoby. Energetický výdej této práce činí v profesionálním fotbale 5-6 MJ (megajoulů), což je přibližně třetina jeho energetického výdeje za celý den mimo činnost na hřišti.

Konkrétní pohybové aktivity hráče v utkání podle Psotty (2006):

- činnosti lokomoce bez míče
 - 9-15 km – vzdálenost překonaná chůzí a během v různých rychlostech a způsobech
 - 40-60x – změny směru běhu spojených s brzděním a zrychlením
 - 6-20x – obranné souboje
 - 5-20x – výskoky
 - 0-6x – zvednutí se ze země po pádu
- činnosti s míčem
 - 30x – vedení míče, 140-220m - vzdálenost překonaná vedením míče
 - 20-46x – přihrávky
 - 0-4x – střelba
 - 4-17x – hra hlavou
 - 3-16x – odehrání míče hlavou

Konkrétní pohybové aktivity hráče v utkání – časový podíl jednotlivých intenzivních typů lokomoce a herní činnosti podle Psotty (2006):

- 41,8% - chůze (1-5 km/h)
- 19,5% - stoj (0 km/h)
- 16,7% - poklus (6-8 km/h)
- 9,5% - běh v nízkých rychlostech (8-10 km/h)
- 4,5% - běh ve středních rychlostech (11-13 km/h)
- 3,7% - běh vzad
- 2,8% - běh ve vysokých rychlostech (14-18 km/h)
- 1,4% - sprinty (19 a více km/h)

Herní výkon hráče ve fotbale se vyznačuje častým střídáním pohybového zatížení. Při utkání se často mění velmi krátké intervaly, které obvykle trvají do deseti sekund, s intervaly déle trvajícími. Mezi ně můžeme zařadit chůzi, stoje, běhy různých rychlostí a způsobů, činnosti s míčem i bez něj. Průměrně dochází ke změnám intenzity nebo typu činnosti každých pět až šest sekund.

2.5.1 Energetické zabezpečení herního výkonu

Výše uvedené pohybové činnosti v utkání využívají podle Buzka, kolektivu (2007) pro doplňování ATP-CP (pohotovostní energetické zdroje) hlavně aerobní a anaerobní metabolické kapacity a to v závislosti na funkčním stavu srdečně cévního a kosterně svalového systému. Při zátěži v utkání se jedná prostřednictvím renovace pohotovostních zásob CP (kreatinfosfátu) o způsoby resyntézy ATP (adenosintrifosfát).

Pokud se činnost provádí až maximální intenzitou, je primárním zdrojem energie v prvních pěti sekundách činnosti štěpení látek ATP-CP neboli makroergních fosfátů. Vokurka, Hugo a kolektiv (2009) uvádějí, že se jedná o organické fosfáty, jejichž hydrolyzou se získává relativně velké množství energie. Jde tedy o převyšující stimulaci ATP-CP systému, přičemž tuto činnost metabolicky podmiňuje kapacita anaerobního laktátového metabolismu. Pokud tato intenzivní činnost trvá cca 40-50 sekund, hlavní zdroj energie zajišťuje anaerobní glykolýza, tedy anaerobní laktátový metabolismus. S trváním činnosti nad 50 sekund se navyšuje podíl aerobního metabolismu. Střídavé pohybové zatížení hráče v utkání má jistojistě vztah ke všem třem způsobům energetického krytí. (Buzek, kolektiv, 2007)

Podle Psotty a kol. (2006) se na základě měření koncentrace CP ve svalech hráče předpokládá, že úplné resyntézy CP se dosáhne v průběhu utkání jen zřídka. Pohybová a herní činnost je tedy většinou realizována v podmínkách neúplného zotavení. Důsledkem toho se v průběhu utkání významně zapojuje anaerobní laktátový (glykolytický) metabolismus. Důkazem jsou nálezy koncentrace laktátu (LA) v krvi u hráčů během utkání, které mohou dosahovat až 15 mmol.l^{-1} , v průměru se jedná o hodnoty od 4 do 12 mmol.l^{-1} . Studie ukazují, že s vyšší úrovní soutěže se zvyšují nároky na anaerobní kapacitu. Podle měření víme, že hráči fotbalu mají vyšší anaerobní

kapacitu než vytrvalostní běžci nebo běžci na lyžích, ale nižší než bruslaři nebo sprinteři.

Psotta (2006) uvádí, že hlavním zdrojem energie pro svalovou činnost je aerobní metabolismus, který využívá kyslíku ke štěpení cukrů a tuků jako hlavních energetických zdrojů. VO_2 (průměrná spotřeba kyslíku) hráče fotbalu v utkání činí 70-75% jeho VO_{2max} (maximální spotřeby kyslíku), přičemž SF (srdeční frekvence) dosahuje 80-93% jeho maximální hodnoty SF. Pokud toto zjištění zohledníme na devadesátiminutové trvající utkání, jedná se o poměrně vysokou intenzitu fyziologického zatížení. V porovnání s ostatními sportovci mají fotbalisté průměrně podobné hodnoty VO_{2max} jako sprinteři, naopak nižší než vytrvalostní běžci.

2.5.2 Specifika pohybového zatížení středního středového hráče v utkání

Porovnání pohybového zatížení hráčů na jednotlivých pozicích během fotbalového utkání charakterizovali Frýbort et al. (2011, In Süss 2011). Ti uvádějí, že středovní hráči absolvují během utkání, co se týče intenzity, podobné pohybové zatížení jako krajní obránci nebo útočníci, ale naběhají větší celkovou vzdálenost, ovšem s menším počtem sprintů.

Energetické zatížení na jednotlivých postech publikoval Psotta (2006). Podle něj středovní hráči obvykle projevují vyšší VO_{2max} než hráči na jiných funkcích. Poukazuje to na vyšší nároky na tyto hráče vzhledem k celkovému objemu běžecké lokomoce. Ten je stanoven aktivitou středních středových hráčů jak v útočné, tak v obranné fázi hry. Tito hráči také během utkání překonají větší vzdálenost než zbytek týmu. To ukazuje také jejich SF, která se průměrně pohybuje kolem 170 tepů/min (Süss, 2011).

Frýbort et al. (2011, In Süss 2011) zkoumali pohybové zatížení hráčů na jednotlivých postech. Došli k závěru, že střední středovní hráči dosáhli nejvyššího celkového energetického výdeje. Jednalo se o hodnotu 1826 kcal. Hráči v tomto testu se však nacházeli na výkonnostní úrovni, nikoliv na profesionální.

3 VĚDECKÉ OTÁZKY, CÍLE, ÚKOLY A HYPOTÉZY

3.1 Vědecké otázky

Existují významné rozdíly v četnosti a úspěšnosti vybraných individuálních herních dovedností hráčů fotbalu z hlediska odlišné výkonnostní soutěže?

3.2 Cíl práce

Zjištění četnosti a úspěšnosti vybraných individuálních herních dovedností středových záložníků v průběhu mistrovského utkání s ohledem na odlišnou výkonnostní soutěž.

3.3 Úkoly práce

1. Určení cílů a hypotéz práce.
2. Nastudování a zpracování odborné literatury.
3. Vybrání si příslušných hráčů ke studiu jejich hry.
4. Pořídit si videozáznam příslušných zápasů.
5. Sestavení záznamového archu a sběr dat.
6. Zpracování a analýza dat z vypracovaných záznamových archů.
7. Interpretace dat a vyvození závěru.

3.4 Hypotézy

H1 – Předpokládáme vyšší úspěšnost přihrávky pod tlakem u skupiny hráčů z 1. ligy v porovnání se skupinou druholigových hráčů.

H2 – Předpokládáme vyšší četnost úspěšného převzetí míče pod tlakem soupeře prvním dotekem do pohybu u skupiny hráčů z 1. ligy v porovnání se skupinou druholigových hráčů.

H3 – Předpokládáme vyšší četnost úspěšného převzetí míče bez tlaku soupeře do pohybu prvním dotykem u skupiny hráčů z 1. ligy v porovnání se skupinou druholigových hráčů.

H4 – Předpokládáme nevýznamný rozdíl v úspěšném obcházení soupeře mezi skupinou hráčů z 1. ligy a hráčů z 2. ligy.

4 METODIKA PRÁCE

4.1 Design výzkumu

Studie je řešena jako empiricko-teoretický výzkum. Jako vědecká metoda byla použita metoda pozorování. Z hlediska výběru vědecké metody můžeme mluvit také o tzv. deskriptivním typu studie, kdy se snažíme zjistit výskyt určitého jevu ve sledované populaci nebo popisujeme určitý stav.

4.2 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor zahrnuje hráče z 1. ligy a 2. ligy v ČR. Pro potřeby této práce byli hráči rozděleni do dvou skupin dle výkonnostní úrovně (1. liga a 2. liga). Do každé skupiny jsou zařazeni 3 hráči, přičemž každý hráč byl hodnocen v jednom utkání. S ohledem na hráčskou funkci obsahuje výzkumný soubor pouze střední středové ofenzivní hráče (tzv. středové záložníky). Jedná se o hráče, kteří jsou všeobecně v týmu považováni za tzv. tvůrce hry. Hráči byli záměrně vybráni z klubů, které se po podzimní části umístily v první polovině tabulky. Průměrný věk hráčů 1. skupiny je $26,3 \pm 7,7$ let, u druhé skupiny pak $27,0 \pm 6,0$ let.

4.3 Metody a způsob sběru dat

Pro sběr dat bude využita metoda nepřímého pozorování pomocí videozáznamu. Celkem bude natočeno a analyzováno 6 utkání. Zápasy budou natáčeny osobně na vlastní videokameru, čímž se zajistí snímání určeného hráče po celou dobu utkání. Záznam četností a úspěšností sledovaných jevů bude probíhat do předem připravených záznamových archů (tab. 1), ze kterých budou data následně přepsána do PC v excelovém formátu.

Jako sledované jevy v této práci byly vybrány následující herní činnosti jednotlivce, u kterých bude zaznamenávána jejich četnost a úspěšnost.

a) základní charakteristiky:

- počet odehraných utkání
- počet odehraných minut
- počet vstřelených branek
- počet finálních přihrávek do zakončení

b) zjištění četnosti (Č) a/nebo úspěšnosti (Ú) sledovaných herních činností v rámci herního výkonu hráče:

Přihrávka:

- přihrávka pod tlakem soupeře aktivní/pasivní (Č/Ú)
- přihrávka bez tlaku soupeře aktivní/pasivní (Č/Ú)
- průnikové přihrávky na útočníky (Č/Ú)

Převzetí míče

- převzetí míče pod tlakem soupeře do pohybu prvním dotykem (Ú – má v držení míč a pokračuje v akci, N – ztráta míče či přerušení hry bez faulu) (Č/Ú)
- převzetí míče pod tlakem soupeře do stoje prvním dotykem (Ú – má v držení míč a pokračuje v akci, N – ztráta míče či přerušení hry bez faulu) (Č/Ú)
- převzetí míče bez tlaku soupeře do pohybu prvním dotykem (Ú – má v držení míč a pokračuje v akci, N – ztráta míče či přerušení hry bez faulu) (Č/Ú)
- převzetí míče bez tlaku soupeře do stoje prvním dotykem (Ú – má v držení míč a pokračuje v akci, N – ztráta míče či přerušení hry bez faulu) (Č/Ú)
- převzetí míče v zóně 1 (obránná polovina hřiště), v zóně 2 (útočná polovina hřiště mimo pokutové území), v zóně 3 (pokutové území soupeře) (Č)

Obcházení soupeře

- obcházení soupeře (úspěšný – obejde soupeře a má míč pod kontrolou, neúspěšný – ztráta míče nebo následná pasivní přihrávka) (Č/Ú)

Střelba

- střelba (úspěšná – gól nebo trefí branku, neúspěšná – netrefí branku nebo zablokovaná střela) (Č/Ú)

Držení míče

- držení míče (sekundy/zápas)
- průměrný počet dotyků při kontaktu s míčem (počet)

Vysvětlivky:

Tlak soupeře – soupeř je v okruhu do cca 5 metrů od hráče s míčem

Bez tlaku soupeře – soupeř je od hráče s míčem vzdálen více jak 5 metrů

Aktivní přihrávka – přihrávka směrem k soupeřově brance

Pasivní přihrávka – přihrávka směrem k vlastní brance

Ú – úspěšný

N – neúspěšný

Tabulka 1. Záznamový arch pro sledování zápasů

Soutěž	Hráč	Hráč	Hráč
	Klub	Klub	Klub
Základní charakteristiky			
počet utkání			
počet minut			
vstřelené branky			
finální přihrávky			
Herní činnost - přihrávka			
pod tlakem - aktivní (úspěšná/neúspěšná)			
pod tlakem - pasivní (úspěšná/neúspěšná)			
bez tlaku - aktivní (úspěšná/neúspěšná)			
bez tlaku - pasivní (úspěšná/neúspěšná)			
průniková přihrávka (úspěšná/neúspěšná)			
Herní činnost - převzetí míče			
pod tlakem do pohybu (úspěšné/neúspěšné)			
pod tlakem do stoje (úspěšné/neúspěšné)			
bez tlaku do pohybu (úspěšné/neúspěšné)			
bez tlaku do stoje (úspěšné/neúspěšné)			
v zóně 1/2/3			
Herní činnost - obcházení soupeře			
Úspěšné			
Neúspěšné			
Herní činnost - střelba			
Úspěšná			
Neúspěšná			
Herní činnost - držení míče			
počet doteků při kontaktu s míčem			
čas			
Poznámky			

4.4 Statistické zpracování dat

Vyjádření procentuálního zastoupení bude použito k základní interpretaci úspěšnosti, resp. neúspěšnosti sledovaných herních činností u obou skupin. Zároveň bude procentuální rozložení vyjádřeno graficky (koláčový či sloupcový graf).

5 VÝSLEDKY

V této části bakalářské práce budeme prezentovat výsledky, kterých bylo dosaženo během pozorování jednotlivých účastníků výzkumu. Postupně rozebereme jak textově, tak graficky všechny sledované herní činnosti (přihrávka, převzetí míče, obcházení soupeře, střelba, držení míče).

5.1 Analýza výkonů sledovaných hráčů v jednotlivých utkáních 1. ligy

5.1.1 Analýza IHV hráče v utkání AC Sparta Praha – FK Dukla Praha

Duel dvou pražských klubů v rámci 11. kola první ligy měl favorita v podobě Sparty, která odehrála toto utkání na vlastním hřišti. Před zápasem se tým Dukly nacházel na sedmé pozici se čtrnácti body, které získal po třech vítězstvích, pěti remízách a dvou porážkách. Skóre týmu z Julisky bylo aktivní, a to 13:8. Fotbalisté Sparty byli před duelem lídrem tabulky s celkovým počtem 28 bodů. Ty hráči získali po devíti výhrách, jedné remíze a bez porážky. Jejich skóre bylo velice aktivní 27:6. Sledovaným hráčem v tomto utkání byl střední středový hráč Sparty, který nejvíce vyhovoval našim požadavkům. Utkání skončilo 3:0 pro domácí. Hráč odehrál 79 minut.

Herní činnost – přihrávka

Jak vidíme v tabulce 2, v tomto zápase se sledovanému hráči povedlo dostat nad hranici 85 %. Naprosto bezchybné pro něj byly pasivní přihrávky, ve kterých se nemýlil ani v jednom ze 17ti pokusů. Při pokusech o aktivní přihrávky vyprodukoval celkem 44 pokusů, z čehož jich 35 našlo svého adresáta. Pokud se podíváme na rozdíly mezi přihrávkami odehranými pod tlakem soupeře, zjistíme, že dokonce ve hře bez tlaku přisoudil soupeři o jednu přihrávku více než v případě nátlaku soupeře. Důvodem této statistiky je větší odvaha při hledání spoluhráčů v náročnějších pozicích bez tlaku soupeře. Ve srovnání se všemi ostatními sledovanými hráči přihrával nejčastěji a patřil mezi ty nejúspěšnější.

Tabulka 2. Statistické vyjádření HČJ (přihrávka) v zápase Sparta - Dukla

přihrávka	celkový počet	úspěšných	neúspěšných	procentuální úspěšnost činnosti
celkem	66	57	9	86,36 %
aktivní – pod tlakem soupeře	23	19	4	82,61 %
aktivní – bez tlaku soupeře	21	16	5	76,19 %
pasivní – pod tlakem soupeře	12	12	0	100 %
pasivní – bez tlaku soupeře	5	5	0	100 %
průniková přihrávka	5	5	0	100 %
z toho finálních přihrávek	4			

Herní činnost – převzetí míče

Tato herní činnost jednotlivce je pro všechny hráče na hřišti stejně důležitá. Pro další pokračování v činnosti s míčem je první dotek ten nejdůležitější. Sledovaný hráč, jak můžeme vidět v tabulce 3, nejčastěji využíval prvního doteku pro sklepnutí míče rovnou do pohybu. Učinil tak 30x a udělal pouze 2 chyby. Nejčastěji při převzetí míče nebyl atakován soupeřem a to díky svému skvělému pohybu a uvolnění před převzetím přihrávky. Celkem 36x přebíral míč v zóně 2 (útočná polovina s výjimkou pokutového území), v zóně 3 (vlastní obranná polovina) míč převzal 25x a v pokutovém území soupeře nepřebíral míč ani jednou. V této statistice patřil opět mezi ty nejlepší.

Tabulka 3. Statistické vyjádření HČJ (převzetí míče) v zápase Sparta – Dukla

převzetí míče	celkový počet	úspěšných	neúspěšných	procentuální úspěšnost činnosti
celkem	46	44	2	95,65 %
do pohybu – pod tlakem soupeře	8	6	2	75 %
do pohybu – bez tlaku soupeře	22	22	0	100 %
do stoje – pod tlakem soupeře	2	2	0	100 %
do stoje – bez tlaku soupeře	14	14	0	100 %

Herní činnost – obcházení soupeře

Obcházení soupeře: celkem 4 (4 úspěšné, 0 neúspěšných), celková úspěšnost 100 %

Do této herní činnosti se hráč pouštěl jen zřídka. Důvodem toho je jeho postavení ve formaci týmu. Pokud by hráč v jeho pozici ztratil míč neúspěšným obejitím protihráče, mohlo by se jednat o založení protiútku soupeře. I proto je v této statistice

stoprocentní, neboť si vybíral tuto činnost pouze v případě, kdy si byl naprosto jist, že svého soupeře dokáže obejít.

Herní činnost – střelba

Střelba: celkem 3 (0 úspěšných, 3 neúspěšné), celková úspěšnost 0 %

Střelba patřila do skupiny herních činností, ke kterým se sledovaný hráč moc nedostával. Bylo to zejména způsobeno zhuštěným prostorem před vápnem soupeře. Díky tomu se hráč nepouštěl do střelby na bránu a raději se snažil přihrávat svým spoluhráčům v lepších pozicích. Navíc ani jedna z jeho třech střel neohrozila brankáře a mezi tyče se nevešla nebo byla zablokována.

Herní činnost – držení míče

Držení míče: čas držení míče 2:03,3 (2,6 % celkového času hry), celkový počet doteků s míčem 160, 69x v držení míče, průměrný počet doteků při držení míče 2,32

Ze všech sledovaných hráčů byl právě tento fotbalista v držení míče nejčastěji a také časově nejdéle. Bylo to způsobeno zejména jeho velkou aktivitou a velkým počtem nabídnutí se spoluhráčům, často i v hloubi vlastní obranné poloviny. Nejčastěji mu stačily dva, maximálně tři doteky na odehrání míče. Důvodem toho bylo přesné zpracování prvním dotykem do pohybu, což mu umožnilo ihned druhým dotykem míč přihrát spoluhráči.

Celkové zhodnocení individuálního výkonu hráče v zápase Sparta – Dukla

Výkon hráče v tomto zápase musíme hodnotit velmi kladně. Ze všech sledovaných hráčů patřil mezi nejlepší v úspěšnosti přihrávek, převzetí míče i držení míče. A právě tyto herní činnosti jednotlivce jsou pro střední středové záložníky nejdůležitější. Byl ze všech hráčů nejaktivnější a také nejvíce pomáhal svému týmu v napadání po ztrátě míče. Jedinou jeho slabinou byla střelba, o kterou se málo pokoušel a navíc ani jeden z těch malá pokusů nedokázal umístit mezi tři tyče soupeřovy brány.

5.1.2 Analýza IHV hráče v utkání AC Sparta Praha – FC Zbrojovka Brno

V 17. kole nejvyšší české fotbalové ligy se střetly týmy Sparty Praha a Zbrojovky Brno. Jasným favoritem byla domácí Sparta, která před duelem vedla celou soutěž s náskokem pěti bodů, když ani jednou neprohrála, připsala si třináct výher a měla skóre 41:11. Naopak hostující hráči z Brna vstupovali do zápasu jako čtrnáctý tým tabulky, tedy první nesestupující, ale se stejným bodovým ziskem jako předposlední tým tabulky. Ze šestnácti odehraných zápasů získalo Brno pouze patnáct bodů a mělo pasivní skóre 19:26. Utkání skončilo podle očekávání a domácí Sparta zvítězila přesvědčivě 4:0. Sledovaným hráčem v tomto duelu byl střední ofenzivní záložník domácích, odlišný však od zápasu s Duklou Praha. Hráč odehrál celé utkání.

Herní činnost – přihrávka

Při sledování herní činnosti jednotlivce, konkrétně přihrávky, jsme mohli zjistit, že při hře pod tlakem častěji využíval aktivní přihrávky, jak ukazuje tabulka 4. Jeho úspěšnost však byla ze všech sledovaných hráčů první ligy nejnižší. Je to zapříčiněno právě hrou pod tlakem, pod kterým byl častěji než ostatní hráči. Do tlaku protihráčů se dostával hlavně díky tomu, že svou hru uskutečňoval více na polovině soupeře a také před jeho pokutovým územím, kde je hráč samozřejmě častěji a rychleji napadán. Jedinou statistikou, kde byl hráč v přihrávkách stoprocentní, jsou pasivní přihrávky bez tlaku soupeře, tedy ty úplně nejjednodušší. Hráči se také podařilo vyprodukovat pouze jednu finální přihrávku, což je na hráče na tomto postu velmi málo.

Tabulka 4. Statistické vyjádření HČJ (přihrávka) v zápase Sparta - Brno

přihrávka	celkový počet	úspěšných	neúspěšných	procentuální úspěšnost činnosti
celkem	58	46	12	79,31 %
aktivní – pod tlakem soupeře	29	19	10	65,5 %
aktivní – bez tlaku soupeře	4	3	1	75 %
pasivní – pod tlakem soupeře	14	13	1	92,9 %
pasivní – bez tlaku soupeře	8	8	0	100 %
průniková přihrávka	3	3	0	100 %
z toho finálních přihrávek	1			

Herní činnost – převzetí míče

V této herní činnosti se hráči velmi dařilo. Tabulka 5 ukazuje, že chyboval pouze dvakrát z celkového počtu 38 převzetí míče. Jeho úspěšnost tak byla velmi vysoká, avšak při srovnání s ostatními sledovanými hráči se řadí do průměru. Hráč nejčastěji přebíral míč od svých spoluhráčů na polovině soupeře, celkem 29x. Na vlastní polovině se k němu míč dostal 27x a jednou s ním pracoval také v pokutovém území soupeře.

Tabulka 5. Statistické vyjádření HČJ (převzetí míče) v zápase Sparta – Brno

převzetí míče	celkový počet	úspěšných	neúspěšných	procentuální úspěšnost činnosti
celkem	38	36	2	94,74 %
do pohybu – pod tlakem soupeře	17	15	2	88,2 %
do pohybu – bez tlaku soupeře	12	12	0	100 %
do stoje – pod tlakem soupeře	3	3	0	100 %
do stoje – bez tlaku soupeře	6	6	0	100 %

Herní činnost – obcházení soupeře

Obcházení soupeře: celkem 8 (6 úspěšných, 2 neúspěšné), celková úspěšnost 75 %

V této herní činnosti se hráč objevil nejčastěji ze všech sledovaných hráčů a patřil v ní mezi ty úspěšnější. V několika případech se mu díky obejití soupeře podařilo spolu se svými spoluhráči přečíslit soupeře.

Herní činnost – střelba

Střelba: celkem 1 (0 úspěšných, 1 neúspěšná), celková úspěšnost 0 %

Tato herní činnost nepatřila v zápase mezi hráčovy silné stránky. O střelu se pokusil pouze jednou, navíc se jeho pokus nevešel mezi tři tyče soupeřovy brány. Střelba obecně nepatřila mezi herní činnosti, ve kterých by některý z hráčů byl více úspěšný.

Herní činnost – držení míče

Držení míče: čas držení míče 1:20,3 (1,5 % celkového času hry), celkový počet doteků s míčem 126, 57x v držení míče, průměrný počet doteků při držení míče 2,21

V času držení míče se hráč pohyboval spíše v podprůměru v porovnání s ostatními námi sledovanými hráči. Na druhou stranu neměl důvod mít míč ve svém držení více. Velmi často měl kolem sebe volné spoluhráče, ať už v náběhu nebo držící si svoji pozici. V celkovém počtu doteků i četnosti držení míče se hráč zařadil mezi průměr. V počtu doteků při držení míče se hráč nejčastěji pohyboval v rozmezí 1-3 doteky. Pouze výjimečně se míče dotkl více jak 3x.

Celkové zhodnocení individuálního výkonu hráče v zápase Sparta – Brno

Pokud zhodnotíme celkový výkon hráče v tomto utkání, musíme se přiklonit ke spíše průměrnému výkonu. Ve srovnání s námi sledovanými prvoligovými fotbalisty byl nejhorší ve statistice úspěšnosti přihrávek. Naopak mu nedělalo problém převzetí míče a při obcházení soupeře se také nepotýkal s většími problémy. Nejslabší stránkou jeho výkonu byla střelba. Pokusil se pouze o jednu střelu, ani ta však soupeřovo gólmana neohrozila.

5.1.3 Analýza IHV hráče v utkání FK Dukla Praha – 1.FK Příbram

Zápas Dukly Praha s Příbramí se odehrál na stadionu Juliska v rámci 21. kola nejvyšší české fotbalové soutěže. Domáci do něj nastupovali ze šestého místa se skóre 23:20, kdežto soupeř z Příbrami se nacházel před duelem na třetím místě z dolního konce tabulky a jeho skóre bylo velmi pasivní 20:36. Rozdíl mezi oběma soupeři byl jedenáctibodový. V tomto zápase jsme se zaměřili na hráče Dukly, který nejvíce odpovídal našim požadavkům na post středního středového záložníka. Zápas skončil remízou 1:1. Hráč v utkání odehrál 72 minut.

Herní činnost – přihrávka

V této herní činnosti měl sledovaný hráč, jak ukazuje tabulka 6, nejnižší četnost z hráčů první ligy a druhou nejnižší četnost ze všech sledovaných hráčů. Jelikož pokazil pouze šest přihrávek, jeho úspěšnost byla druhá nejvyšší ze všech hráčů, které jsme analyzovali. Avšak z 39 úspěšných přihrávek, jich 19 bylo pasivních, tedy téměř polovina. Sledovaný hráč také nevyprodukoval ani jednu průnikovou přihrávku, ani finální přihrávku. To ukazuje na malou hráčovu odvahu hrát vpřed. V několika případech to bylo zapříčiněno malou nabídkou jeho spoluhráčů.

Tabulka 6. Statistické vyjádření HČJ (přihrávka) v zápase Dukla – Příbram

přihrávka	celkový počet	úspěšných	neúspěšných	procentuální úspěšnost činnosti
celkem	45	39	6	86,6 %
aktivní – pod tlakem soupeře	16	10	6	62,5 %
aktivní – bez tlaku soupeře	10	10	0	100 %
pasivní – pod tlakem soupeře	16	16	0	100 %
pasivní – bez tlaku soupeře	3	3	0	100 %
průniková přihrávka	0	0	0	-
z toho finálních přihrávek	0			

Herní činnost – převzetí míče

Z tabulky 7 zjistíme, že ve statistice herní činnosti převzetí míče se hráči podařilo přesáhnout hranici úspěšnosti nad 90 %. Avšak ve srovnání s ostatními hráči jeho úspěšnost byla druhá nejnižší a četnost taktéž. Při převzetí míče bez tlaku soupeře byl sledovaný hráč stoprocentní. Pod tlakem se mu nepodařilo třikrát míč úspěšně převzít.

Tabulka 7. Statistické vyjádření HČJ (převzetí míče) v zápase Dukla – Příbram

převzetí míče	celkový počet	úspěšných	neúspěšných	procentuální úspěšnost činnosti
celkem	37	34	3	91,89 %
do pohybu – pod tlakem soupeře	15	13	2	86,6 %
do pohybu – bez tlaku soupeře	18	18	0	100 %
do stoji – pod tlakem soupeře	1	0	1	0 %
do stoji – bez tlaku soupeře	3	3	0	100 %

Herní činnost – obcházení soupeře

Obcházení soupeře: celkem 7 (4 úspěšné, 3 neúspěšné), celková úspěšnost 57,14 %

V obcházení soupeře byl tento sledovaný hráč druhý nejaktivnější ze všech hráčů, které jsme podrobili analýze. Úspěšnost této herní činnosti byla však u tohoto hráče druhá nejnižší ze všech sledovaných hráčů. Celkem čtyřikrát se mu podařilo svého protihráče obejít, nicméně třikrát byla jeho snaha neúspěšná. To bývá na jeho pozici často velká hrozba pro obranné řady týmu.

Herní činnost – střelba

Střelba: celkem 3 (0 úspěšných, 3 neúspěšné), celková úspěšnost 0 %

Nejméně úspěšnou herní činností je u námi sledovaných hráčů střelba. Tento hráč se průměru nevyhýbal. Ani jeden z jeho tří pokusů brankáře hostů neohrozil. V četnosti této činnosti patřil mezi ty více aktivní.

Herní činnost – držení míče

Držení míče: čas držení míče 1:02,2 (1,4 % celkového času hry), celkový počet doteků s míčem 91, 52x v držení míče, průměrný počet doteků při držení míče 1,75

V herní činnosti držení míče se sledovaný hráč svým časem opět pohyboval na předposledním místě ve srovnání s ostatními hráči, které jsme podrobili analýze. Něco málo přes minutu v držení míče je slabý počín na post, který hraje. Nejlepší hráč v tomto ohledu měl míč v držení dokonce jednou tak dlouhý časový úsek. Ve statistice celkového počtu doteků a četnost držení míče, hráč se opět dostal hluboko pod průměr. Průměrný počet doteků při této herní činnosti nám dokazuje, že hráč velmi často volil hru na jeden dotek. Touto činností však hru nezrychloval, naopak většina jeho přihrávek z jednoho doteku směřovala zpět. Pouze 6x s míčem zaznamenal více jak tři doteky.

Celkové zhodnocení individuálního výkonu hráče v zápase Dukla – Příbram

Sledovaného hráče v zápase Dukly s Příbramí musíme hodnotit negativně. Ve všech analyzovaných statistikách se dostával pod průměr. Pouze v herní činnosti přihrávka byla jeho úspěšnost druhá nejvyšší. Většina přihrávek však byla pasivních, což nesplnilo účel, kvůli kterému je střední středový hráč na hřišti. Úplně nepropadl také

v převzetí míče, kdy se mu nepodařilo zpracování míče pouze třikrát. Naopak nulovou úspěšnost měl ve statistice střelby.

5.1.4 Analýza IHV hráče v utkání FK Baník Sokolov – FC Graffin Vlašim

Zápas mezi domácím Baníkem a hostujícím Graffinem se odehrál v rámci 12. kola druhé nejvyšší české fotbalové soutěže. Sokolov se před utkáním pohyboval na 7. místě tabulky s pěti výhrami, dvěma remízami a čtyřmi prohrami. Měl lehce aktivní skóre 12:10. Hostující hráči z Vlašimi za 11 kol nasbírali o sedm bodů méně za tři výhry, jednu remízu a sedm proher a patřilo jim 14. místo, tedy třetí od konce. Jejich skóre bylo velmi pasivní 9:18. Favoritem byli domácí fotbalisté, což potvrdili a připsali si vítězství 1:0. Námi sledovaný hráč odehrál 82 minut z utkání, než se zranil.

Herní činnost – přihrávka

Ve statistice přihrávek námi sledovaný hráč patřil mezi ty méně úspěšné. Ze všech sledovaných hráčů byl dokonce druhý nejhorší. V tabulce 8 vidíme, že pouze v pasivních přihrávkách byl bezchybný. Dokonce v aktivních přihrávkách, které servíroval svým spoluhráčům bez tlaku protihráče, byl méně úspěšným, než když byl na něj tlak protihráče vyvíjen. To bylo zapříčiněno zejména dlouhými přihrávkami, kterými své spoluhráče hledal. Na druhou stranu je třeba říci, že nabídka jeho spoluhráčů nebyla velká. Právě proto velmi často volil tyto složité přihrávky. Velmi málo se pokoušel o průnikové přihrávky. Naopak ho můžeme pochválit za tři přihrávky finální.

Tabulka 8. Statistické vyjádření HČJ (přihrávka) v zápase Sokolov – Vlašim

přihrávka	celkový počet	úspěšných	neúspěšných	procentuální úspěšnost činnosti
celkem	52	38	14	73,03%
aktivní – pod tlakem soupeře	16	10	6	62,5 %
aktivní – bez tlaku soupeře	18	10	8	55,5 %
pasivní – pod tlakem soupeře	13	13	0	100 %
pasivní – bez tlaku soupeře	4	4	0	100 %
průniková přihrávka	1	1	0	100 %
z toho finálních přihrávek	3			

Herní činnost – převzetí míče

V této herní činnosti se hráči příliš nedařilo. Ve srovnání s ostatními sledovanými hráči byl nejméně úspěšný a jako jediný nepřesáhl hranici celkové úspěšnosti devadesáti procent. Podle tabulky 9 zjistíme, že drtivou většinu zpracování volil do pohybu, jenže dokonce i ve hře bez tlaku protihráče se mu dvakrát nepodařilo míč přesně převzít. Nejčastěji s míčem pracoval na polovině soupeře a to celkem 38x. Naopak na svoji polovině míč přebíral 21x. V pokutovém území soupeře se k míči nedostal ani jednou.

Tabulka 9. Statistické vyjádření HČJ (převzetí míče) v zápase Sokolov – Vlašim

převzetí míče	celkový počet	úspěšných	neúspěšných	procentuální úspěšnost činnosti
celkem	40	34	6	85 %
do pohybu – pod tlakem soupeře	15	11	4	73,3 %
do pohybu – bez tlaku soupeře	21	19	2	90,5 %
do stoje – pod tlakem soupeře	1	1	0	100 %
do stoje – bez tlaku soupeře	3	3	0	100%

Herní činnost – obcházení soupeře

Obcházení soupeře: celkem 2 (2 úspěšné, 0 neúspěšných), celková úspěšnost 100 %

Obcházení soupeře nepatřilo mezi hráčovy oblíbené herní činnosti. Pokusil se o to pouze dvakrát, na druhou stranu vždy úspěšně. On a střední záložník Sparty byli jediní, kteří měli v této herní činnosti stoprocentní úspěšnost. Nenastala tak zbytečná ztráta míče ve středu hřiště, která by znamenala hrozbu pro obranu svého týmu.

Herní činnost – střelba

Střelba: celkem 2 (0 úspěšných, 2 neúspěšné), celková úspěšnost 0 %

K této herní činnosti se hráč dostával pouze sporadicky. Konkrétně dvakrát a ani jeden z jeho pokusů neohrozil soupeřovu branku. Jeho úspěšnost byla tedy nulová, stejně tak jako u skoro všech sledovaných hráčů.

Herní činnost – držení míče

Držení míče: čas držení míče 1:45,2 (2,1 % celkového času hry), celkový počet doteků s míčem 148, 59x v držení míče, průměrný počet doteků při držení míče 2,51

Sledovaný hráč byl celkovým počtem držení míče druhý neaktivnější ze všech hráčů, kteří byli podrobeni této analýze. S balonem se potkal celkem 59x, což ho řadí lehce nad průměr, stejně tak jako v celkovém počtu doteků. Jeho průměrný počet doteků při držení míče je lehce nad 2,5 doteku. Velmi často mu stačil pouze jeden dotek pro přihrávku spoluhráči. Když bylo potřeba, míč podržel déle a využil třeba i 5-7 doteků.

Celkové zhodnocení individuálního výkonu hráče v zápase Sokolov – Vlašim

Individuální herní výkon sledovaného hráče v tomto zápase nepatřil mezi ty povedené. Ve většině analyzovaných herních činností patřil mezi podprůměrné. Více se mu dařilo pouze v činnostech vedení míče a obcházení soupeře. Naopak velmi propadl hlavně v převzetí míče, v této statistice byl vůbec nejhorší. Podobně si vedl i v přihrávkách, ve kterých byl druhý nejhorší ze všech sledovaných fotbalistů. Nulovou úspěšnost zaznamenal například ve střelbě.

5.1.5 Analýza IHV hráče v utkání FK Baník Sokolov – SK Dynamo České Budějovice

V rámci 18. kola druhé nejvyšší české fotbalové soutěže se utkali hráči Baníku Sokolov a Dynama České Budějovice. Jednalo se o zápas sousedů v tabulce. Domácí tým se nacházel před utkáním na 5. pozici, hosté byli dva body před nimi. Sokolov nasbíral v sedmnácti zápasech 28 bodů za 8 výher, 4 remízy a 5 proher. Jeho skóre bylo mírně aktivní 18:16. České Budějovice měly o dva body více, tedy 30 bodů. Získaly je za 9 výher, 3 remízy a 5 proher. Jejich skóre však bylo výrazně lepší, 28:15. Souboj tedy neměl favorita. Domácí nakonec utkání zvládli a díky vítězství nejtěsnějším možným rozdílem 1:0 se dostali před svého soupeře. Námi sledovaný hráč Sokolova, jenž byl jiný než v utkání Baníku s Vlašimí, odehrál celé utkání.

Herní činnost – přihrávka

Nejdůležitější herní činností zejména pro střední středové hráče je přihrávka. A právě v této činnosti námi sledovaný hráč zcela propadl. V porovnání s ostatními byly jeho statistiky jasně nejhorší. Z tabulky 10 můžeme vidět, že nejvíce se mu nedařilo v aktivních přihrávkách. Při hře pod tlakem dokázal pouze polovinu svých pokusů nasměrovat na své spoluhráče. Při tlaku soupeře se jeho procentuální úspěšnost dostala lehce nad 65 %. Četnost jeho přihrávek byla taktéž nejnižší ze všech hráčů, které jsme podrobili této analýze.

Tabulka 10. Statistické vyjádření HČJ (přihrávka) v zápase Sokolov - České Budějovice

přihrávka	celkový počet	úspěšných	neúspěšných	procentuální úspěšnost činnosti
celkem	35	23	12	65,71 %
aktivní – pod tlakem soupeře	10	5	5	50 %
aktivní – bez tlaku soupeře	15	10	5	66,6 %
pasivní – pod tlakem soupeře	6	5	1	83,3 %
pasivní – bez tlaku soupeře	2	2	0	100 %
průniková přihrávka	2	1	1	50 %
z toho finálních přihrávek	2			

Herní činnost – převzetí míče

V této herní činnosti námi sledovaný hráč zaznamenal absolutně nejnižší četnost. Jeho úspěšnost se tím pádem řadila mezi ty nejlepší, a to díky pouze jedné ztrátě balonu při zpracování. Tento hráč také nejvíce přijímal míče na polovině soupeře, jednalo se o 38 převzetí, z toho jednou v pokutovém území. Pouze 8x přebíral míč na vlastní polovině hřiště. V tabulce 11 vidíme jeho statistiky v této HČJ.

Tabulka 11. Statistické vyjádření HČJ (převzetí míče) v zápase Sokolov - České Budějovice

převzetí míče	celkový počet	úspěšných	neúspěšných	procentuální úspěšnost činnosti
celkem	23	22	1	95,65 %
do pohybu – pod tlakem soupeře	14	13	1	92,9 %
do pohybu – bez tlaku soupeře	6	6	0	100 %
do stoje – pod tlakem soupeře	2	2	0	100 %
do stoje – bez tlaku soupeře	1	1	0	100 %

Herní činnost – obcházení soupeře

Obcházení soupeře: celkem 6 (3 úspěšné, 3 neúspěšné), celková úspěšnost 50 %

Četnost této herní činnosti námi sledovaného hráče v porovnání s ostatními patřila k těm vyšším. Jeho úspěšnost však byla pouze poloviční, což bylo úplně nejhorší hodnocení. Hráč na této pozici by si neměl dovolit tak často ztrácet balóny při pokusu obejití soupeře.

Herní činnost – střelba

Střelba: celkem 3 (1 úspěšný, 2 neúspěšné), celková úspěšnost 33,3 %

Jako jedinému se tomuto hráči podařilo úspěšně ohrozit branku soupeře při střeleckém pokusu. Další dva pokusy skončili mimo bránu.

Herní činnost – držení míče

Držení míče: čas držení míče 0:58,0 (1,1 % celkového času hry), celkový počet doteků s míčem 93, 46x v držení míče, průměrný počet doteků při držení míče 2,02

V herní činnosti držení míče byl tento hráč úplně nejslabší. V celkové době, kdy byl v držení míče, se nedostal ani k minutě čistého času. V držení míče byl pouze 46x, což je také nejnižší číslo ze všech námi sledovaných hráčů. Celkovým počtem doteků se zařadil na předposlední místo. Jeho průměr v počtu doteků při držení míče byl téměř přesně dva doteky. Velmi často míč pouze posunul jedním dotekem, vyprodukoval také 5-7 doteků.

Celkové zhodnocení individuálního výkonu hráče v zápase Sokolov – České Budějovice

Konečné hodnocení individuálního výkonu tohoto sledovaného hráče musí být negativní. Ve většině statistik se řadil mezi ty vůbec nejhorší. Výjimkou je převzetí míče, kde se nacházel v průměru. Ve střelbě byl jediným, kdo dokázal zaznamenat úspěšný pokus o ohrožení brány soupeře. Hluboko pod průměrem byl zejména v té nejdůležitější statistice, tedy přihrávkách.

5.1.6 Analýza IHV hráče v utkání FK Viktoria Žižkov – FK Baník Most

Ve 20. kole se utkaly týmy Viktorie Žižkov a Baníku Most. Domácí tým z Prahy se před utkáním pohyboval na 4. pozici se ziskem 33 bodů. Ty získal za 10 vítězství, 3 remízy a 7 porážek se skóre 27:22. Hostující hráči Baníku byli v tabulce o pět bodů a šest příček za nimi, tedy na 10. pozici. V dosavadním průběhu soutěže dokázali 7x zvítězit, 7x remizovat a 6x prohrát. Měli lehce pasivní skóre 24:28. Mírným favoritem byla domácí Viktorie, která ještě deset kol před koncem mohla myslet na postup do nejvyšší soutěže. Zápas nakonec zvládla a zvítězila 2:0. Námi sledovaný střední středový záložník odehrál celý zápas.

Herní činnost – přihrávka

V této analyzované herní činnosti se námi sledovaný hráč publikoval úplně nejlepší ze všech vytipovaných hráčů. V tabulce 12 vidíme, že jeho úspěšnost přihrávek přesáhla dokonce devadesátiprocentní hranici. V četnosti všech přihrávek zaostal pouze o čtyři za nejlepším námi sledovaným hráčem, který hrál první ligu. Zaznamenal také nejvyšší počet finálních a průnikových přihrávek. Ve hře bez tlaku soupeře nezkazil jedinou přihrávku, stejně tak při pasivních přihrávkách pod tlakem protihráče.

Tabulka 12. Statistické vyjádření HČJ (přihrávka) v zápase Žižkov – Most

přihrávka	celkový počet	úspěšných	neúspěšných	procentuální úspěšnost činnosti
celkem	62	56	6	90,32 %
aktivní – pod tlakem soupeře	14	11	3	78,57 %
aktivní – bez tlaku soupeře	10	10	0	100 %
pasivní – pod tlakem soupeře	24	24	0	100 %
pasivní – bez tlaku soupeře	6	6	0	100 %
průniková přihrávka	8	5	3	62,5 %
z toho finálních přihrávek	4			

Herní činnost – převzetí míče

V další velmi důležité herní činnosti patřil tento hráč opět mezi ty úplně nejlepší ze všech námi sledovaných hráčů. V četnosti převzetí míče se řadil pouze o 2 míče za nejlepšího hráče první ligy. Podrobněji to vidíme v tabulce 13. Z celkového počtu 44 zpracovaných míčů zkazil pouze jediný, čímž byl absolutně nejúspěšnějším hráčem. Drtivou většinu přihrávek od spoluhráčů přebíral do pohybu, pouze 9 jich zpracoval do stoje. Nejčastěji se s míčem objevoval na polovině soupeře, celkem 35x, z toho 2x v pokutovém území.

Tabulka 13. Statistické vyjádření HČJ (převzetí míče) v zápase Žižkov – Most

převzetí míče	celkový počet	úspěšných	neúspěšných	procentuální úspěšnost činnosti
celkem	44	43	1	97,73 %
do pohybu – pod tlakem soupeře	16	15	1	93,8 %
do pohybu – bez tlaku soupeře	19	19	0	100 %
do stoje – pod tlakem soupeře	2	2	0	100 %
do stoje – bez tlaku soupeře	7	7	0	100 %

Herní činnost – obcházení soupeře

Obcházení soupeře: celkem 6 (5 úspěšných, 1 neúspěšné), celková úspěšnost 83,3 %

Četnost jeho pokusů o obejití soupeře se zastavila, v porovnání s ostatními sledovanými hráči, na průměrném čísle 6. Avšak jeho úspěšnost byla nadprůměrná. Pouze jednou se mu obehrát soupeře nepodařilo, což je velmi dobrý počín.

Herní činnost – střelba

Střelba: celkem 1 (0 úspěšných, 1 neúspěšný), celková úspěšnost 0 %

Střelba nepatřila mezi silné stránky tohoto sledovaného hráče, ostatně jako u všech ostatních. Pouze jednou se pokusil ohrozit bránu soupeře, nicméně jeho střela branku nezasáhla.

Herní činnost – držení míče

Držení míče: čas držení míče 1:36,8 (1,8 % celkového času hry), celkový počet doteků s míčem 149, 59x v držení míče, průměrný počet doteků při držení míče 2,53

Poslední námi analyzovanou herní činností bylo držení míče. Celkovým časem se hráč Viktorie řadil do průměru. Naopak četností držení míče i počtem doteků se řadil mezi nadprůměrné hráče. To vykazuje fakt, že když se dostal k míči, zbytečně hru nezdržoval jeho držením. Naopak hru velmi často zrychloval.

Celkové zhodnocení individuálního výkonu hráče v zápase Žižkov – Most

Závěrem musíme uznat hráčovy kvality, které v tomto zápase ukázal. Patřil mezi ty vůbec nejaktivnější hráče. Naběhal spoustu sprintů, velmi často se nabízel a také byl platný při defenzivní práci, na kterou nezapomínal. Ve všech statistikách, s výjimkou střelby, se vždy řadil mezi nejúspěšnější sledované hráče. Například v úspěšnosti přihrávek a převzetí míče byl vůbec nejlepší.

5.2 Celková analýza IHV sledovaných hráčů z 1. a 2. ligy a jejich porovnání

Tuto část bakalářské práce budeme věnovat celkovému zhodnocení zjištěných výsledků herních činností jednotlivce. Nejprve sjednotíme výsledky hráčů z nejvyšší české fotbalové soutěže a druhé nejvyšší soutěže. Nakonec výsledky mezi sebou porovnáme.

Herní činnost – přihrávka

Rozdíl úspěšnosti jednotlivých typů přihrávek mezi hráči z 1. a 2. ligy je patrný z tabulek 14 a 15. Celková procentuální úspěšnost HČJ-přihrávka činila u hráčů z 1. ligy 83,83 % (tab. 14), u hráčů z 2. ligy 78,52 % (tab. 15). Nejvyšší procentuální rozdíl mezi hráči z 1. a 2. ligy byl v ukazateli „průniková přihrávka“ (1. liga 100% - 2. liga 63,6 %). Pouze přihrávky pasivní a přihrávky pod tlakem vykazovaly téměř totožný nebo zanedbatelný rozdíl. Pro lepší přehlednost rozdílů mezi hráči z 1. a 2. ligy jsou data interpretovány v grafech 1 a 2.

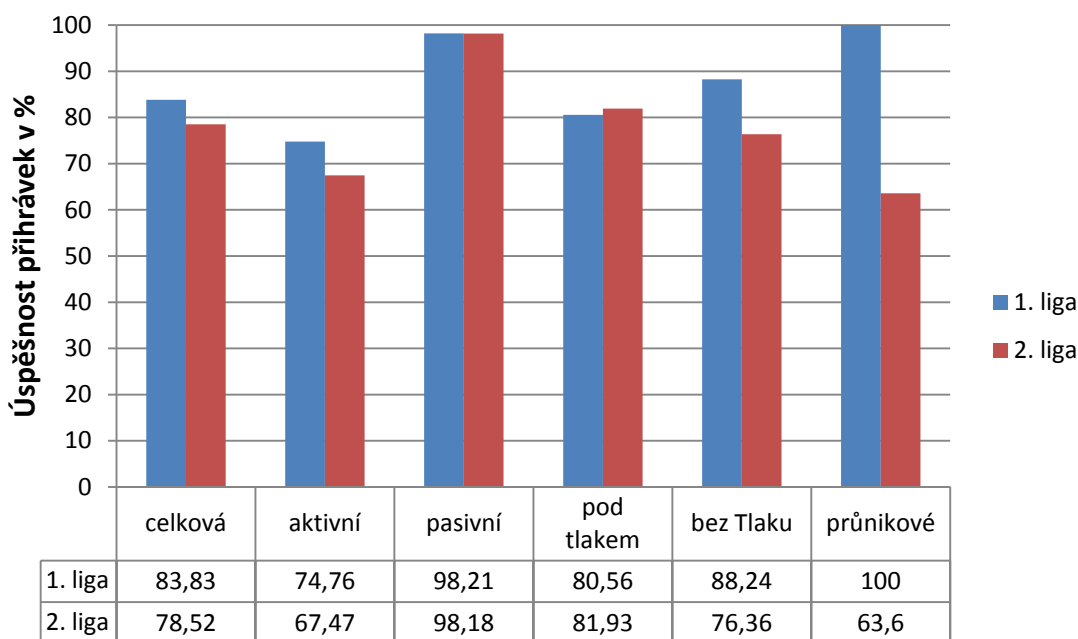
Tabulka 14. Statistické vyjádření HČJ (přihrávka) všech sledovaných hráčů 1. ligy

přihrávka	celkový počet	úspěšných	neúspěšných	procentuální úspěšnost činnosti
celkem	167	140	27	83,83 %
aktivní – pod tlakem soupeře	68	48	20	70,6 %
aktivní – bez tlaku soupeře	35	29	6	82,9 %
pasivní – pod tlakem soupeře	40	39	1	97,5 %
pasivní – bez tlaku soupeře	16	16	0	100 %
průniková přihrávka	8	8	0	100 %
z toho finálních přihrávek	5			

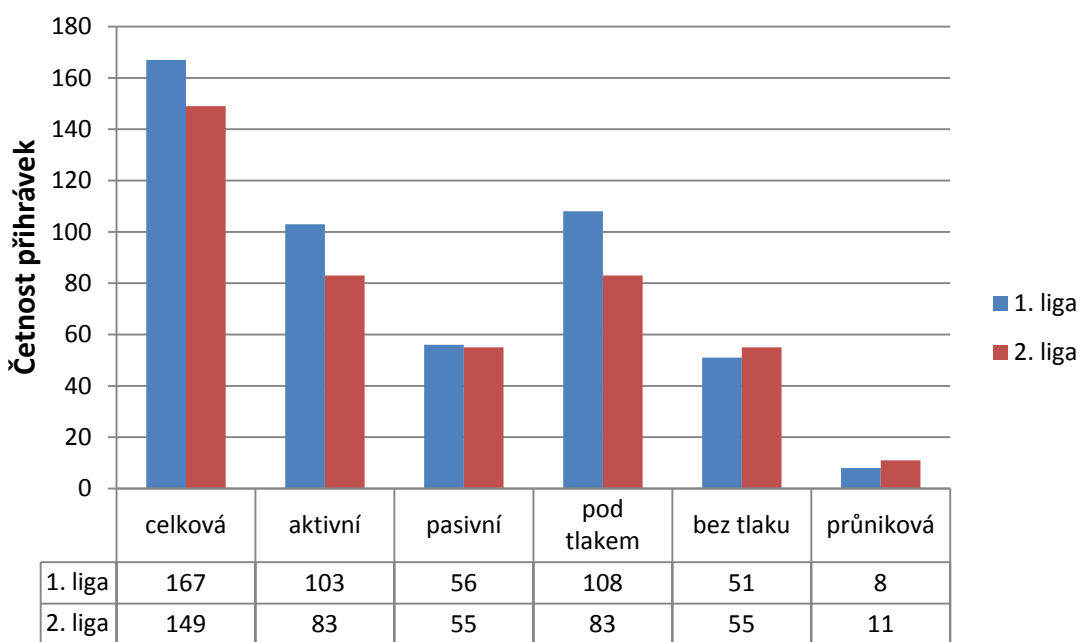
Tabulka 15. Statistické vyjádření HČJ (přihrávka) všech sledovaných hráčů 2. ligy

přihrávka	celkový počet	úspěšných	neúspěšných	procentuální úspěšnost činnosti
celkem	149	117	32	78,52 %
aktivní – pod tlakem soupeře	40	26	14	65 %
aktivní – bez tlaku soupeře	43	30	13	69,8 %
pasivní – pod tlakem soupeře	43	42	1	97,7 %
pasivní – bez tlaku soupeře	12	12	0	100 %
průniková přihrávka	11	7	4	63,6 %
z toho finálních přihrávek	9			

Graf 1. Porovnání úspěšnosti HČJ (přihrávky) hráčů 1. a 2. ligy

Graf 2. Porovnání četnosti HČJ (přihrávky) hráčů 1. a 2. ligy

Herní činnost – převzetí míče

Celkové porovnání úspěšnosti převzetí míče vidíme v tabulkách 16 a 17, v tomto případě se jednalo o velmi vyrovnaný ukazatel. Největší rozdíl v úspěšnosti této HČJ se objevil v převzetí míče pod tlakem soupeře do stoje. Hráči z 1. ligy zaznamenali úspěšnost 83,33 % (tab. 16), zatímco hráči z 2. ligy byli stoprocentní (tab. 17). V celkovém počtu převzetí míče byli hráči z 1. ligy aktivnější s počtem 119 (tab. 16),

hráči z 2. ligy převzali míč celkem 107x (tab. 17). Pro lepší přehlednost jsme v porovnání úspěšnosti a četnosti převzetí míče vytvořili grafy 3 a 4.

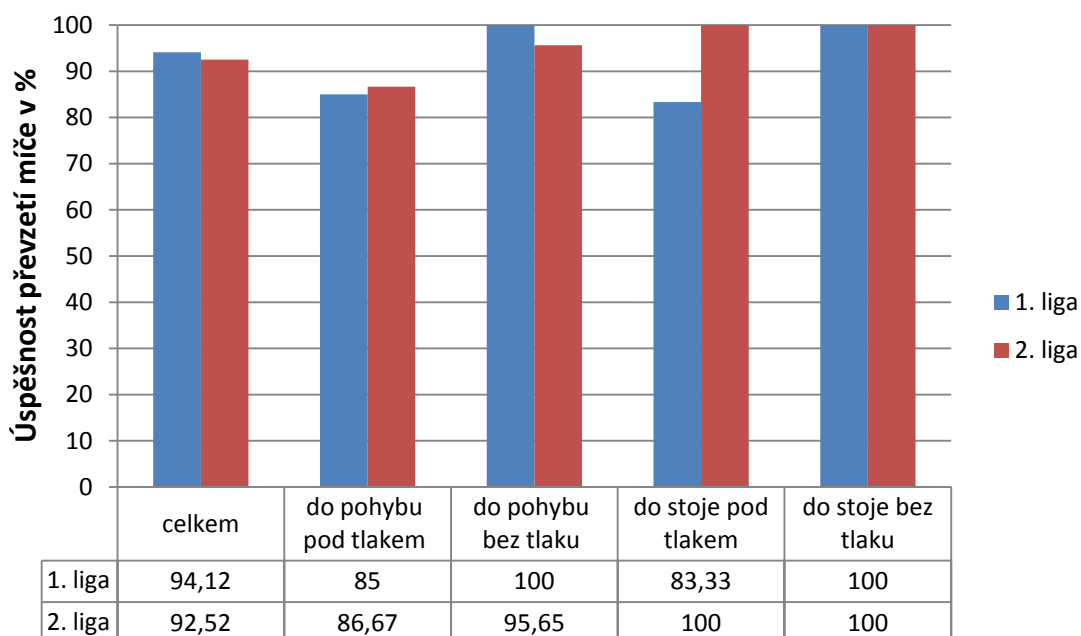
Tabulka 16. Statistické vyjádření HČJ (převzetí míče) všech sledovaných hráčů 1. ligy

převzetí míče	celkový počet	úspěšných	neúspěšných	procentuální úspěšnost činnosti
celkem	119	112	7	94,12 %
do pohybu – pod tlakem soupeře	40	34	6	85 %
do pohybu – bez tlaku soupeře	52	52	0	100 %
do stoje – pod tlakem soupeře	6	5	1	83,3 %
do stoje – bez tlaku soupeře	23	23	0	100 %

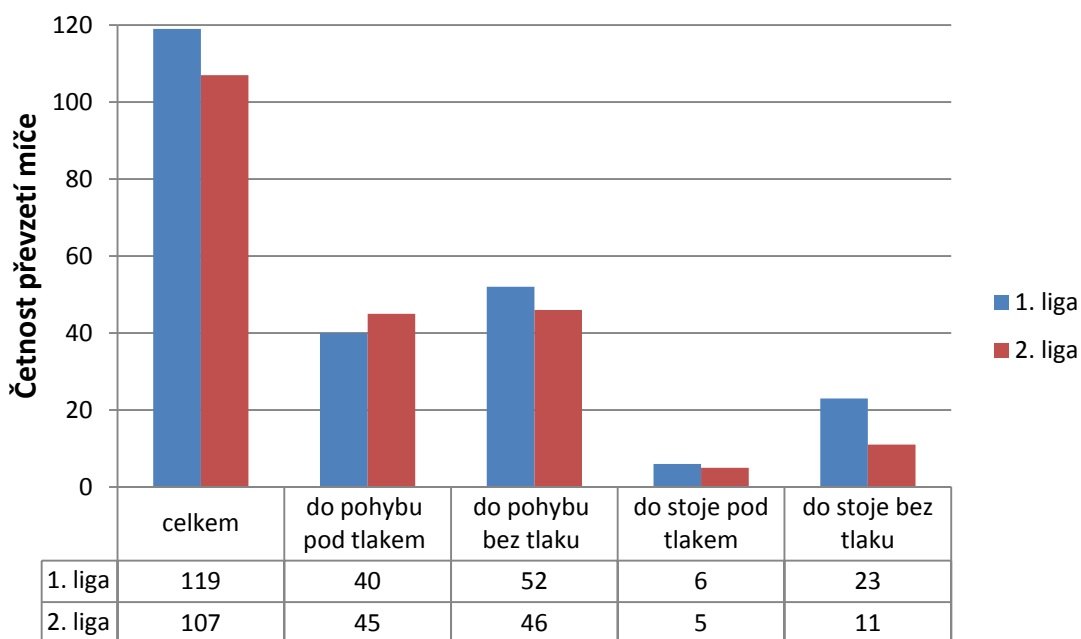
Tabulka 17. Statistické vyjádření HČJ (převzetí míče) všech sledovaných hráčů 2. ligy

převzetí míče	celkový počet	úspěšných	neúspěšných	procentuální úspěšnost činnosti
celkem	107	99	8	92,52 %
do pohybu – pod tlakem soupeře	45	39	6	86,7 %
do pohybu – bez tlaku soupeře	46	44	2	95,7 %
do stoje – pod tlakem soupeře	5	5	0	100 %
do stoje – bez tlaku soupeře	11	11	0	100 %

Graf 3. Porovnání úspěšnosti HČJ (převzetí míče) hráčů 1. a 2. ligy

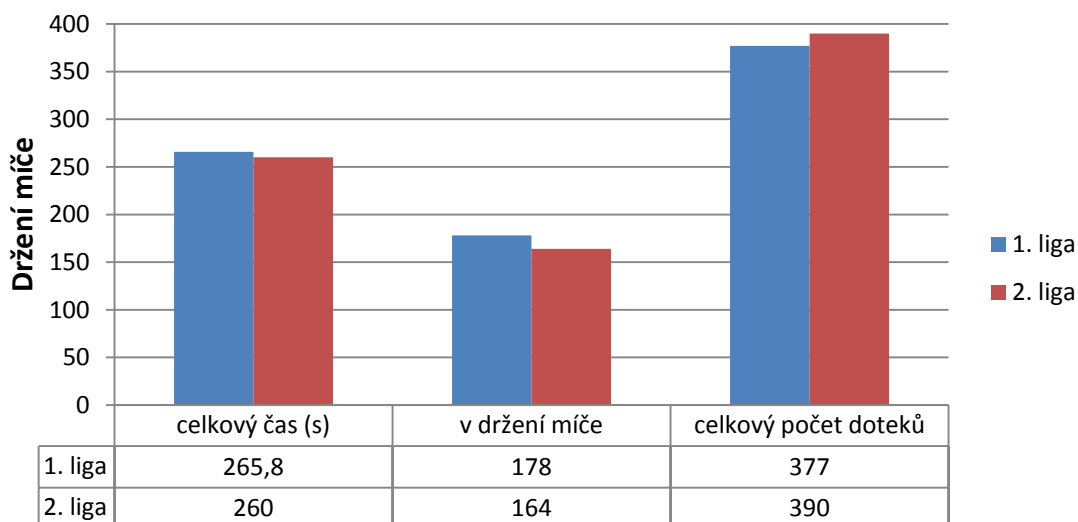
Graf 4. Porovnání četnosti HČJ (převzetí míče) hráčů 1. a 2. ligy

Herní činnost – držení míče

Hráči z 1. ligy měli na svých kopačkách častěji míč ve svém držení, jak ukazuje graf 5, rozdíl oproti hráčům z 2. ligy byl však necelých 6 sekund. Z grafu také vidíme, že prvotligoví hráči byli v držení míče častěji, avšak druholigoví hráči vyprodukovali větší celkový počet doteků s míčem.

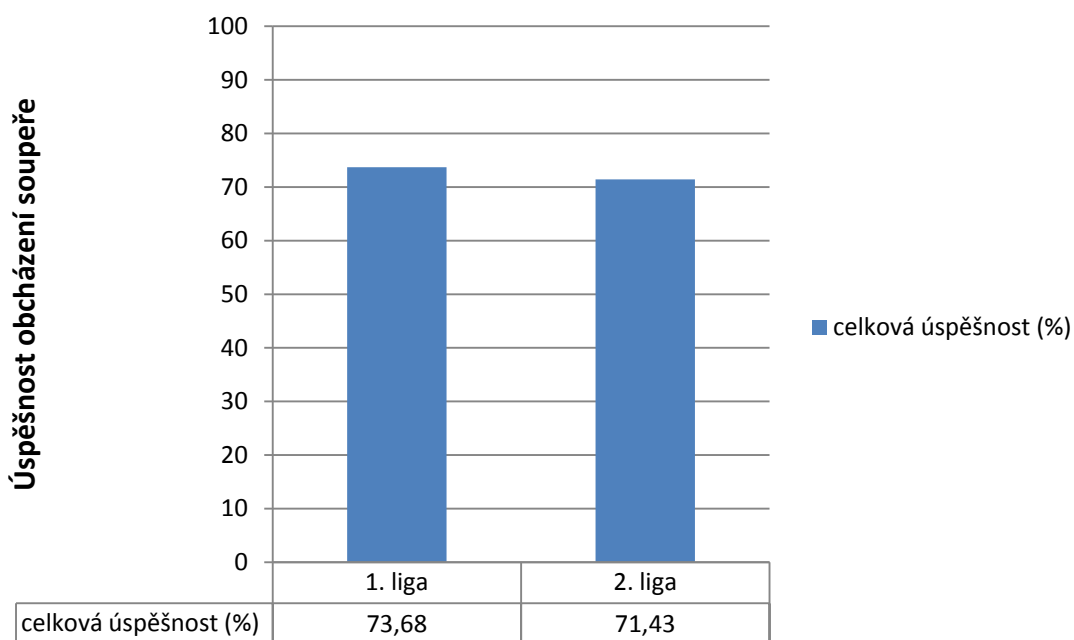
Graf 5. Porovnání komponent HČJ (držení míče) hráčů 1. a 2. ligy

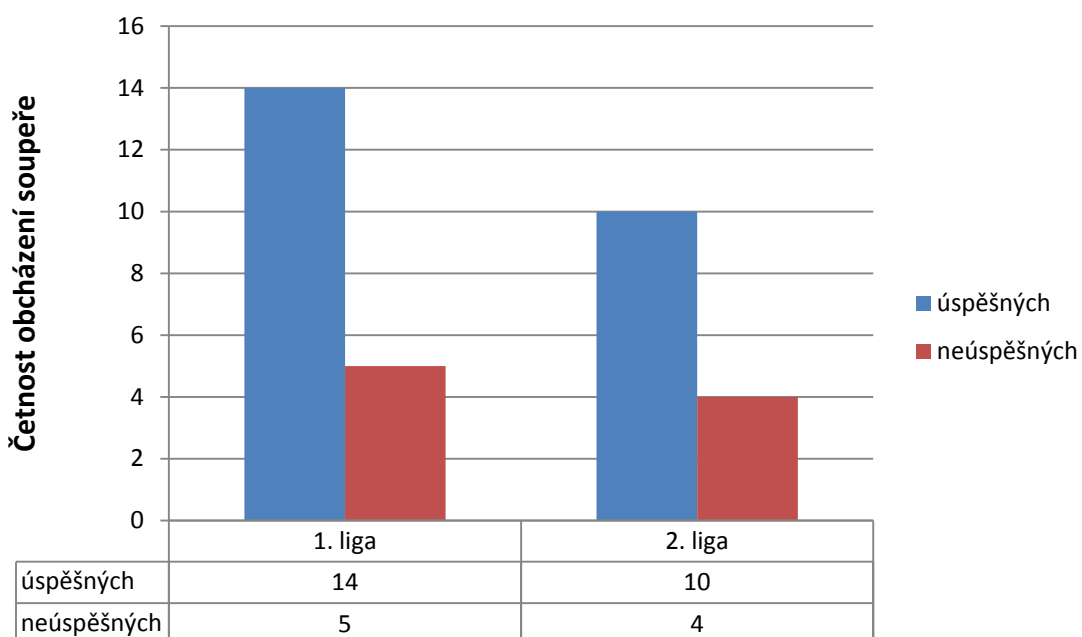
Herní činnost – obcházení soupeře

V HČJ obcházení soupeře byli úspěšnější, jak ukazuje graf 6, hráči z první ligy. Rozdíl byl však pouze něco málo přes 2 procenta. Graf 7 ukazuje, že prvoligový hráči byli v této herní činnosti aktivnější.

Graf 6. Porovnání úspěšnosti HČJ (obcházení soupeře) hráčů 1. a 2. ligy

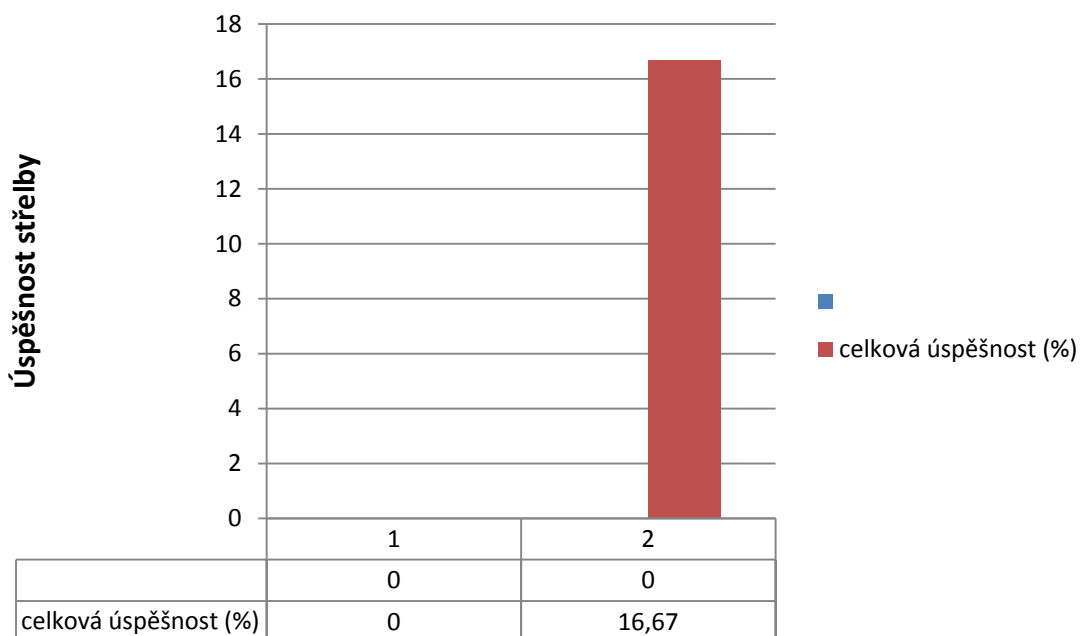
Graf 7. Porovnání četnosti HČJ (obcházení soupeře) hráčů 1. a 2. ligy

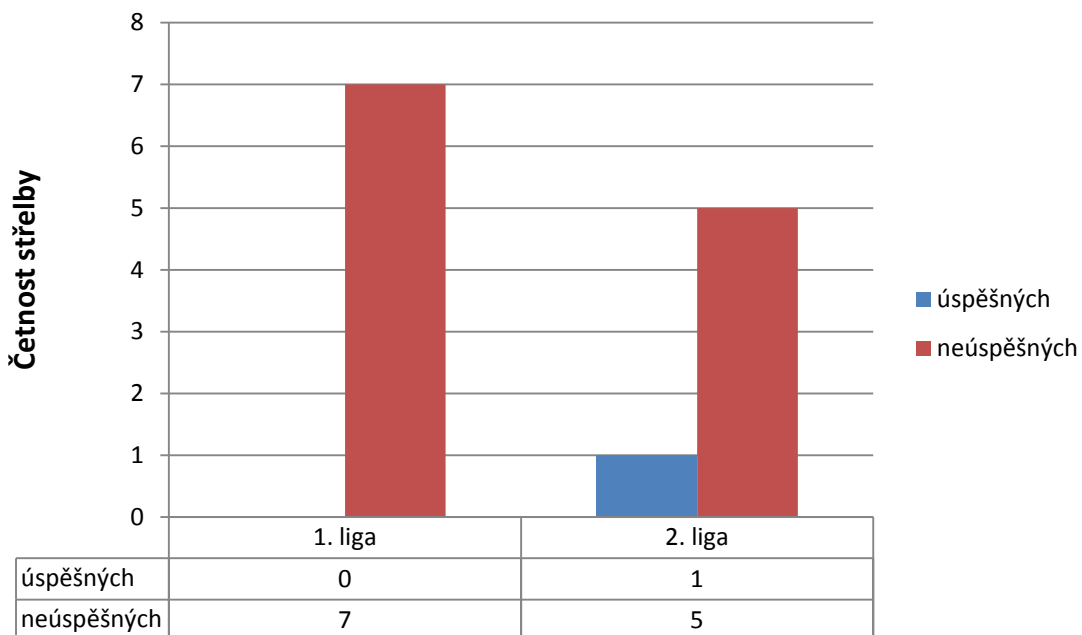
Herní činnost – střelba

Jediný úspěšný střelecký pokus vyprodukoval hráč z druhé ligy, jak ukazuje graf 9. Proto podle grafu 8 vidíme, že druholigoví hráči byli v této HČJ úspěšnější.

Graf 8. Porovnání úspěšnosti HČJ (obcházení soupeře) hráčů 1. a 2. ligy

Graf 9. Porovnání četnosti HČJ (obcházení soupeře) hráčů 1. a 2. ligy

6 DISKUZE

Všech šest sledovaných hráčů, kteří nastoupili na pozici středního středového ofenzivního záložníka, nám poskytlo potřebná data pro vypracování této bakalářské práce. Všichni se také určitou měrou podíleli na týmovém výkonu a prokázali své kvality, díky kterým hrají první či druhou nejvyšší českou fotbalovou soutěž. Někteří z nich však nenaplnili naše očekávání a jejich výkon se nám nezdál optimální. Naopak jsme také zaznamenali výkony hráčů, kteří naše předpoklady nenaplnili v dobrém slova smyslu, a jejich statistiky nás velmi překvapily.

Nejdůležitější a nejvíce sledovanou herní činností jednotlivce je u středních středových záložníků přihrávka. Celková úspěšnost přihrávek u hráčů z 1. ligy přesáhla hranici 83 %, což je poměrně slušné číslo. U hráčů z 2. ligy se jednalo o úspěšnost 78,5 %. Takřka ve všech druzích přihrávek byli hráči z 1. ligy úspěšnější než hráči druholigoví. Zajímavé je porovnání úspěšnosti přihrávek pod tlakem a bez něj u hráčů z 2. ligy. Ti zaznamenali více zdárných přihrávek pod tlakem soupeře, než bez něj. Důvodem toho je jejich větší odvaha při výběru složitějších přihrávek, pokud nejsou atakováni soupeřem. Tyto přihrávky však častěji končily nezdařeným pokusem.

Velmi vysokou úspěšnost jsme mohli zaznamenat u jiné herní činnosti, převzetí míče. V tomto ohledu si hráči obou výkonnostních úrovní počínali velmi dobře. Zdárnost jejich zpracování míče přesáhla v obou případech 92 %. Vyšší úspěšnost opět vyprodukovali hráči z 1. ligy, a to o 2 %. Podrobněji se můžeme zamyslet nad zpracováním míče do stoje pod tlakem soupeře, při kterém hráči 1. ligy nejčastěji chybovali. Tato statistika podporuje dnešní snahu trenérů osvojit převzetí míče do pohybu již od útlého věku.

Statistické výsledky dalších herních činností jednotlivce byly poměrně vyrovnané. Celkový čas a četnost, kdy byl hráč v držení míče, nevykázaly velké rozdíly. Stejně tak v úspěšnosti obcházení soupeře jsme evidovali rozdíl pouhé 2 %. Lišila se pouze četnost uskutečnění této HČJ. Hráči z 1. ligy byli v této činnosti odvážnější. Stejně tak četnost a úspěšnost střelby nevykázaly větších rozdílů mezi oběma výkonnostními kategoriemi.

Pro tuto práci jsme si stanovili 4 hypotetické otázky, nad kterými se v této části bakalářské práce zaměříme a zjistíme, zda byly díky statistickým údajům zanalyzovaným v předchozí kapitole potvrzeny nebo vyvráceny.

H1 – Předpokládáme vyšší úspěšnost přihrávky pod tlakem u skupiny hráčů z 1. ligy v porovnání se skupinou druholigových hráčů.

Tato hypotéza nebyla potvrzena. Celková úspěšnost přihrávek pod tlakem soupeře u hráčů z 1. ligy činila 80,56 % a u hráčů z 2. ligy 81,93 %. Avšak je třeba se na tuto statistiku podívat podrobněji. V případě přihrávek pod tlakem pasivních jsme zjistili téměř totožnou četnost i úspěšnost u obou sledovaných skupin hráčů. Na druhou stranu v přihrávkách aktivních pod tlakem soupeře vyprodukovali hráči z 1. ligy celkem 68 přihrávek a jejich úspěšnost byla 70,6 %. Kdežto hráči z druhé ligy zaznamenali pouze 40 aktivních přihrávek pod tlakem soupeře a jejich úspěšnost se pohybovala na hranici 65 %. Proto je tedy konečná úspěšnost zavádějící vzhledem k četnosti této herní činnosti v porovnání obou výkonnostních skupin. Hráči z 1. ligy se dostávali pod tlak soupeře častěji než hráči v 2. lize a častěji tuto situaci řešili aktivní přihrávkou.

H2 – Předpokládáme vyšší četnost úspěšného převzetí míče pod tlakem soupeře prvním dotekem do pohybu u skupiny hráčů z 1. ligy v porovnání se skupinou druholigových hráčů.

Tato hypotéza nebyla potvrzena. V této statistice byly obě výkonnostní skupiny hráčů velmi vyrovnané. Konečná analýza dat hovoří o tom, že hráči z 1. ligy zaznamenali 34 úspěšných převzetí do pohybu pod tlakem soupeře, kdežto hráči z 2. ligy vyprodukovali stejného převzetí míče 39x. V celkovém pohledu na převzetí míče byli hráči z 1. ligy úspěšnější i aktivnější v této herní činnosti.

H3 – Předpokládáme vyšší četnost úspěšného převzetí míče bez tlaku soupeře do pohybu prvním dotykem u skupiny hráčů z 1. ligy v porovnání se skupinou druholigových hráčů.

Tato hypotéza byla potvrzena. Hráči z 1. ligy zaznamenali celkem 52 převzatých míčů do pohybu bez tlaku soupeře a všechny úspěšné. Kdežto hráči z 2. ligy v součtu vyprodukovali 44 úspěšných a 2 neúspěšné převzaté míče do pohybu bez tlaku soupeře. V celkovém počtu převzetí míče bez tlaku soupeře byli úspěšnější hráči z 2. ligy, avšak

zaznamenali tuto činnost pouze 16x bez jediné chyby. Hráči z 1. ligy se v této situaci ocitli 29x a chybovali pouze jednou.

H4 – Předpokládáme nevýznamný rozdíl v úspěšném obcházení soupeře mezi skupinou hráčů z 1. ligy a hráčů z 2. ligy.

Tato hypotéza byla potvrzena. Celková četnost v obcházení soupeře u hráčů z 1. ligy činila 19 pokusů, z toho jich bylo 14 úspěšných. U hráčů z 2. ligy se jednalo o 14 pokusů, z toho 10 úspěšných. Zaznamenali jsme celkovou úspěšnost u této herní činnosti u prvoligových hráčů 73,68 %. U druholigových hráčů činila celková úspěšnost v obcházení soupeře 71,43 %. Jednalo se tedy o nepatrný rozdíl ve prospěch hráčů z 1. ligy.

Celkově jsme tedy potvrdili dvě hypotézy ze čtyř stanovených před začátkem analyzování všech hráčských výkonů, přičemž výsledek první hypotézy je zavádějící, jak jsme již vysvětlili. V konečném součtu můžeme říci, že hráči z 1. ligy byli úspěšnější a aktivnější ve většině námi sledovaných herních činností.

7 ZÁVĚR

Cílem této práce bylo zanalyzovat skupinu hráčů z 1. a 2. nejvyšší české fotbalové soutěže a porovnat jejich úspěšnost a četnost vybraných herních činností jednotlivce. Ve všech případech se jednalo o střední středové ofenzivní záložníky. Podrobně jsme tedy sledovali 3 prvoligové a 3 druholigové hráče, přičemž jsme se vždy snažili vybrat tým hrající v horní polovině tabulky, což se nám nakonec také povedlo. Ve většině případů byli tito hráči součástí týmu, který byl považován za favorita utkání a v zápase měl převahu. Proto měli námi zvolení hráči velký prostor pro zviditelnění svých dovedností a četnost herních činností tak mohla dosáhnout co nejvyšších čísel.

Po celou dobu vypracovávání této analýzy jsme nejvíce pracovali s videozáznamy, které jsme pořídili na videokameru. Následně jsme využili metodu pozorování, konkrétně nepřímého pozorování, na počítači, kam jsme si záznam přehráli. To nám umožňovalo několikrát situaci zastavit, vrátit a znovu přehrát pro co nejpečlivější a nejpřesnější zaznamenání dané herní činnosti. Před vytipováním sledovaných hráčů jsme v některých případech oslovili trenéry nebo jiné spolupracovníky týmu, kteří nám pomohli s výběrem hráče, který by nejlépe vyhovoval pro podrobení se této analýze.

Před začátkem analýzy výkonů sledovaných hráčů jsme si stanovili čtyři hypotézy. Dvě z nich byly potvrzeny, dvě nikoliv. V tomto ohledu je také třeba říci, že v rámci jedné výkonnostní skupiny jsme zaznamenali značné rozdíly mezi jednotlivými účastníky výzkumu. Vždy jeden hráč ve skupině převyšoval nebo nestačil na své další dva fotbalové kolegy.

Při celkovém pohledu na výkony námi sledovaných hráčů musíme říct, že nás některé výsledky zklamaly. V rámci dvou nejvyšších českých fotbalových soutěží se tedy jedná o nejlépe hodnocené hráče v České republice na svých postech. Právě proto nás zarazila čísla vypovídající o úspěšnosti některých herních činností. Například střelba, kdy z celkového počtu třinácti pokusů pouze jeden směřoval na branku.

V dalším pokračování tohoto výzkumu by jistě bylo zajímavé porovnat tyto získané údaje s další výkonností skupinou. Navrhovali bychom například jinou fotbalovou zemi, například Německo či Anglii. Další možností by také bylo porovnat střední středové ofenzivní záložníky s těmi defenzivními, krajními záložníky nebo s útočníky.

Přehled použité literatury

BANGSBO, Jens a Birger PEITERSEN. *Soccer systems and strategies*. Champaign, IL: Human Kinetics, 2000, 127 s. ISBN 07-360-0300-2.

BEDŘICH, Ladislav. *Fotbal: rituální hra moderní doby*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006, 195 s. ISBN 80-210-3927-2.

BUKAČ, Luděk. *Intelekt, učení, dovednosti: komprehenzivní pohled na utkání, trénink a rozvoj individuálního herního výkonu*. 1. vyd. Olympia, 2005. ISBN 80-703-3896-2.

BUZEK, Mario. *Trenér fotbalu "A" UEFA licence: (učební texty pro vzdělávání fotbalových trenérů)*. 1. vyd. Praha, 2007, 320 s. ISBN 978-807-3760-328.

BUZEK, Mario. Podstata ofenzivního pojetí herního výkonu v útočné fázi hry. *Fotbal a trénink*. 2010, č. 4, s. 6-9.

BUZEK, Mario. Umíme vychovávat tvořivé (inteligentní) hráče?. *Fotbal a trénink*. 2008, č. 1, s. 9-11.

DOVALIL, Josef a kolektiv. *Výkon a trénink ve sportu*. 4. vyd. Praha [i.e. Velké Přílepy]: Olympia, 2012, 331 s. ISBN 978-80-7376-326-8.

DOVALIL, Josef a kolektiv. *Lexikon sportovního tréninku*. 2. upr. vyd. Praha: Karolinum, 2008, 313 s. ISBN 978-802-4614-045.

EYSENCK, Michael W. a Mark T. KEANE. *Kognitivní psychologie*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2008, 748 s. ISBN 978-80-200-1559-4.

FAJFER, Zdeněk. *Trenér fotbalu mládeže (6-15 let)*. 1. vyd. Praha: Olympia, 149 s. ISBN 80-703-3933-0.

CHVOJ, Martin. *Pokročilá teorie her ve světě kolem nás*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 227 s. ISBN 978-80-247-4620-3.

KOLLATH, Erich. *Fotbal: technika a taktika hry : nácvik a herní trénink : metodika tréninku : herní systémy*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1336-5.

PRESTIGIACOMO, Luca. *Coaching soccer: match strategy and tactics*. Spring City, PA: Reedswain Pub, 2003. ISBN 15-916-4055-5.

PSOTTA, Rudolf. *Fotbal : kondiční trénink : moderní koncepce tréninku, principy, metody a diagnostika, teorie sportovního tréninku*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-0821-3.

SÜSS, Vladimír a Martin TŮMA. *Zatížení hráče v utkání*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2011, 242 s. ISBN 978-802-4619-002.

SÜSS, Vladimír a Martin TŮMA. *Zatížení hráče v utkání*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2011, 242 s. ISBN 978-802-4619-002.

TÁBORSKÝ, František. *Základy teorie sportovních her: učební text pro bakalářské studium*. Praha, 2007, 128 s. ISBN 978-80-86317-48-9.

VOKURKA, Martin a Jan HUGO. *Velký lékařský slovník*. 9., aktualizované vyd. Praha: Maxdorf, 2009. ISBN 978-807-3452-025.

VOTÍK, Jaromír. *Fotbal: trénink budoucích hvězd*. Praha: Grada, 2003, 137 s. ISBN 80-247-0463-3.

VOTÍK, Jaromír, Jiří ZALABÁK. *Fotbalový trenér: základní průvodce tréninkem*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 252 s. Sport extra. ISBN 978-802-4739-823.

VOTÍK, Jaromír. *Trenér fotbalu "B" licence: (učební texty pro vzdělávání fotbalových trenérů)*. 1. vyd. Praha: Českomoravský fotbalový svaz, 2001, 320 s. ISBN 80-703-3598-X.

WEIN, Horst. *Developing game intelligence in soccer*. Spring City, PA: Reedswain Pub, 2004. ISBN 15-916-4071-7.